МЭНДЭЭ АМАР, МАНАЙ МАЙ!

Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрийн 21-һээ гарана | № 103 (14123) | 1973 оной майн 1, вторник | Сэн 2 мүнгэн

ҺАЙНДЭРЭЙ УЛААН ТУГУУД

...арай һайхан сагай, хабатай ажалай һайндэр—Майн ...мүнөө жэлдэ бүмбэрсэг дэлхэйн ажалшадай улам ...гүнзэгыгөөр һаналаа нэгэдэжэ байһан жабхаланта ...байдалда һүртэйгөөр тэмдэглэгдэжэ байна бшуу. ...риализмда эсэргүү, эб найрамдалай түлөө, демокра... социализмын түлөө тэмсэлдэ уласхоорондын рево...онно хүсэнүүдэй хэзээ хэзээнэйхиһээ бата бэхи, та...түй нягта холбоо барисаатай болоһониинь түүхын ...олон баримтанууд дээрэһээ элн тодоор харагдана. ...йн социалис байгуулалтын, уласхоорондын хүдэлмэ... ангиин, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй да...лагүй ехэ хүсэтай болоһондонь, хүн түрэлтэнэй ...сүлөөгэй түлөө, зол жаргалай түлөө тэмсэлшэд ...үрхэнһөө баярлаха ёһоороо баярлана. Коммунизмын ...э үзэл сурталай хаа хаанагүй хүсэн түгэлдэрөөр ...ха байһыень Майн һайндэр үнэншэмэ элитээр гэр... үгэнэ. «Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэг...гэһэн түүхэтэ уряа замбуулин дэлхэй дээгүүр һүр ...лантайгаар сууряатана.

...ай орон дотор Агууехэ Октябриин хубисхалай ила... Совет гүрэнэй — дэлхэй дээрэ хүдэлмэришэд ба ...адай түрүүшын гүрэнэй тогтоогдоһон сагһаа хой...удаань дэлхэйн социалис байгуулалтын бии болоһон ...хойшо дайн сэрэгэй асуудалнуудые империализм ...рөө, зоргоороо шиидхэжэ, хүгжөөгүй оронуудай али ...баялигуудыень хүсөөрөө булимтаран абаад, арад ...нень хайра гамгүйгөөр дарлажа, мүлжэжэ байхаяа ...ихой. Европо, Ази, Африка болон бухы түбинүүдэй ...ад хадаа империализмда эсэргүү, эб найрамдал, ...рати ба социализмын түлөө тэмсэлдэ нягтаар жаг...й байһанаа мүнөөдэр дахин дахин харуулна. Эб ...мдал улам саашадань бэхижүүлхэ, «хүйтэн дайнай» ...ы шэрүүн байдалһаа арсажа, амгалан ёһоор зэргэ ...байха ёһо гурим гүрэн бүхэнэй хэлбэришэгүйгөөр ...алха гээшэ зайлашагүй шухала зорилго болоно.

...эйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын уласхооро... һайндэрэй урда тээхэнэ КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ ...уи боложо, «Партиин XXIV съездын шиидхэбэри...е бэелүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай уласхооро... ажал ябуулга тухай» асуудал зүбшэн хэлсэһыень ...оронойнмай ажалшад үнэн зүрхэнһөө гүнзэгыгөөр ...на, дэмжэнэ. Дай саража, бухы дэлхэй дээрэ бата ...эб найрамдал хангаха талаар парти болон Совет ...тельствын тон ехэ хүдэлмэри хэжэ байһаниинь Пле...дээрэ дэлгэрэнгыгээр тэмдэглэгдээ. Коммунис пар...хүтэлбэри доро совет арад КПСС-эй XXIV съездын ...р коммунис байгуулалтадаа, социалис Эхэ оронойн...кономическа болон бэеэ хамгаалха хүсэ шадалые ...бүри хүгжөөхэ, дэлхэйн хүгжэлтын ябасада һайн ...үзүүлхэ талаар шэнэ гайхамшагта амжалтануудые ...байна. Мүнөөдэр, дэлхэйн ажалшадай һаналаа ...гын үдэр, бэелүүлһэн иимэ ажал ябуулгаараа. бү... хэрэгүүдээрээ совет арад омогорхохо ёһоороо омо...но.

...йн нэгэнние хүн түрэлтэнэй арюун хабарай һайн... ажалай һайндэр гэжэ совет хүнүүд тоолохо ёһоороо ...о. Социалис Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам ...бэхижүүлхын тула хэһэн ажалаараа совет хүнүүд ...ан омогорхоно бшуу.

...етскэ Союзай ажалшад! Партиин XXIV съездын ...хэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө, манай Эхэ ороной ...ическа ба бэеэ хамгаалха хүсэ шадалые саашадань ...үүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэгты! — гэжэ ...С-эй Центральна Комитет уряална.

...дүү совет арадуудтайгаа хамта Буряад ороной ...ад Коммунис партиингаа Центральна Комитедые, ...скэ правительстваяа тойрожо нягтаар жагсанхай ...али бүхы хэрэгээрэ э. ажал ябуулгаараа ха.... Советскэ Союзай ажалшад КПСС-эй XXIV съез... шиидхэбэринүүдые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын ..., Эхэ оронойнгоо экономическа болон бэеэ хамгаал...сэ шадалые улам саашадань бэхижүүлхын түлөө ...дэ гайхамшагта шэнэ шэнэ амжалтануудые туй..., уласхоорондын һайндэр, Майн нэгэнние угтадаг ...тай ха юм.

...етскэ Союзайнгаа бухы ажалшадтай хамта манай рес...ын ажалшад 1973 оной майн нэгэнние ажалай болон ...ическэ туйлай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда тэм... байнхай. Энэнтшье ойлгосотой, Буряадай Автоно... Совет Социалис Республикын байгуулагдаһаар табин ...болохоёо байна бшуу. Энэ хадаа республикын бухы ...адай түүхэтэ ойн баярай жэл болоно. Мал ажалай ...гүрэндэ ехэр тушаахын түлөө, малай болон шу... ашаг шэмэ дээшэлүүлхын түлөө автономито респуб..., хизаар, область болон автономито областьнуудай ...дэлгэрһэн бүхэроссиин социалис мүрысөөндэ Зүүн...зонодо нэгэдэхи һүүри эзэлһэнэйнгээ түлөө ...республика дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүн...тайгаар абаха болобо. Энэ хадаа КПСС-эй ЦК-гай ...Буряад ороной ажалшадай бодото харюу гээшэ.

...өөдэр Майн нэгэнэй жабхаланта демонстрацида га..., совет хүнүүд Коммунис партиингаа иимэ уряа...е омог баярайтайгаар нигэжэ дабтана:

— Советскэ Союзай ленинскэ гадаадын политика—ара...й хоорондохи эб найрамдал ба хани барисаанай по...мандаха болтогой!

— Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунис партиин ...рээр—коммунизмын илалта тээшэ урагшаа!

Георгий ДАШАБЫЛОВ

МАЙ ҺАРА АЛХАЛНА...

Уула хадаар, уужам талаар
Дуулан дуугаа, алхалан батаар,
Харгы замай голые барижа,
Ургы сэсэгэй хангал гаргажа,
Хүрьһэтэ дэлхэйн манлай дээгүүр,
Хүлгүү ехэ хотонууд дээгүүр
Улаан тугаа дээшэнь үргөөд,
Дулаан Май ерэбэл мүнөө.
Ажалшан зоной һанал нэгэдүүлжэ,
Алаг зүрхэнэйнь дура ниилүүлжэ,
Шуургата үбэлэй хабарые намнаһаар,
Шуһата дайнай галые сараһаар,
Ажабайдалай юрьеэн соогуур,
Амгалан тайбанай жагсаал соогуур
Улаан тугаа дээшэнь үргөөд,
Дулаан Май ерэбэл мүнөө.
Халуун хаһын жэгүүр дээгүүр,
Галуун шубуудай дали дээгүүр
Хонгор нютагтам аятай буухаяа,
Хоймор таладам ямбатай һуухаяа
Үргэн нугадам таряа тариһаар,
Үй түмэн малыем адуулһаар,
Улаан тугаа дээшэнь үргөөд,
Дулаан Май ерэбэл мүнөө,
Хара, сагаан, шара арһатанай,
Хамаг Дэлхэйн бухы яһатанай
Энхэ ажал, эрхэ сүлөө
Эб найрамдал, золой түлөө
Хатуу тэмсэлэй уряал дабтаһаар,
Хабарай дорюун «ура» хашхарһаар,
Улаан тугаа дээшэнь үргөөд,
Дулаан Май ерэбэл мүнөө.
Совет оронойм солые магтажа,
Согтой ажалайм дуу татажа,
Хани нүхэдэй гарнуудые адхаһаар,
Хани барисаанай ёохор хатарһаар,
Сэлмэг тэнгэри дээрэмнай яларуулан,
Сэсэгүүдэй баглаа бидэндэ барюулан,
Улаан тугаа дээшэнь үргөөд,
Дулаан Май ерэбэл мүнөө!

БАЯРАЙ СУГЛААН

Буряадай Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрай байшан соо городой партийна, совет, профсоюзна, комсомольско болон бусад эмхи зургаануудай Майн 1-эй һайндэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан болобо.

«Майн 1 — ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэр» гэһэн элидхэл КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша **М. М. Гаськов** хэбэ.

Баярай суглаанай түгэсхэлдэ һайндэрэй концерт болоо.

Улаан-Үдын нарии сэмбын фабрикын коллектив социалис уялгануудаа бэелүүлэн, продукци бүтээхэ, худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ байна. Жэлэй эхинһээ хойшо 4000 метр нооһон бүд түсэбһөө гадуур нэхэн гаргагдаа. Технико-экономическа талаар һайн үрэ дүн туйлагдаа. Энэ коллектив Октябрьска район, Улаан-Үдэ городой предприятинуудай дундаһаа түрүү һуури эзэлжэ, Майн Нэгэнэй городой ажалшадай демонстраци нээхэ эрхэдэ хүртэбэ.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛШАДАЙ ҺАЙИДЭРЭЙ БЭЛЭГҮҮД

* * *

Тимлюйн цементын завод цемент үйлэдбэрилхэ, худалдаха түсэбөө жэлэй эхинһээ хойшо үлүүлэн дүүргэжэ байна. 4 һарын түсэбһөө гадуур 1000 тонно цемент үйлэдбэрилэгдөө, 20 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа. Завод клинкер галдаха эрьелдэдэг пеэшэнгые һэльбэн заһабарилжа дүүргэбэ. Энээнэй ашаар жэлдээ 20 мянган тонно нэмэлтэ цемент үйлэдбэрилхэ аргатай болоо.

* * *

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» заводой коллектив 4 һарын түсэбһөө гадуур 152 мянган түхэригэй продукци худалдажа, Майн Нэгэнние угтаба. Энэ коллектив Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, СССР-эй электротехническэ промышленностиин министерствын предприятинуудай дундаһаа 2-дохи һуури эзэлээ, мүнгэн шанда хүртөө. Улаан-Үдын Советскэ район соогоо түрүү һуурида, город соогоо 2-дохи һуурида гараа.

* * *

«Забайкаллес» комбинадай Баргажанай, Хандагайн леспромхозуудай модошод 4 һарын түсэбые уридшалан дүүргэбэ. Эдэ леспромхозууд түсэбһөө гадуур 10—15 мянган кубометр модо Эхэ орондоо эльгээһэн байна. Горхоной, Худанай, Хурамхаанай леспромхозуудай, Байгалай модоной баазын хүдэлмэришэд 4 һарынгаа түсэбые болзорһоонь хэдэн хоногоор уридшалан дүүргэбэ.

ТАСС-АЙ ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ҮНДЭР ДЭЭДЭ ШАГНАЛНУУД

Ажалаа эрдэм ухаанай заабариин үндэһөөр эмхидхэхэ, гараар бүтээгдэдэг ажал оньһожоруулха хэрэгтэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө промышленностиин, транспортын, барилгын, худалдаа наймаанай ба хүдөө ажахын предприятинууд болон эмхинүүдэй коллективүүдтэ ВЦСПС-эй 1973 оной шангуудые олгохо тухай тогтоол ВЦСПС-эй Президиум гаргаба.

Ажалаа эрдэм ухаанай заабариин үндэһөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаһанай түлөө нэгэдэхи шангууд А. А. Ждановай нэрэмжэтэ «Красное Сормово» заводто, Ленинградай «Светлана» гэдэг нэгэдэлдэ, Алтайн хизаарай «Бийский» гэжэ тараан ажалай совхоздо олгогдоо.

Гараар бүтээгдэдэг ажал оньһожоруулха хэрэгтэ эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Днепровско алюминиин заводто (Запорожско область); Агуухэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ хүндэ машина бүтээдэг Ждановска заводто (Донецкэ область), Тульска машина бүтээлгын заводто ВЦСПС-эй дипломууд ба шангууд барюулагдахань.

«НОТ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ эдэбхи гаргаһанай түлөө», мүн «Гараар бүтээгдэдэг ажал оньһожоруулхын тула эдэбхи гаргаһанай түлөө» үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүдээр олон түрүү хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад шагнагдаба.

Энэ тогтоол дотор ажалайнь һайнаар сэгнэгдэһэн предприятинуудай, эмхинүүдэй коллективүүдые министерствэнүүд болон албан зургаануудтай хамта урмашуулхыень профсоюзуудай центральна комитедүүдтэ ВЦСПС һанамжалан дурадхаа. Тэрэшэлэн ВЦСПС-эй шангуудта хүртэһэн коллективүүдэй дүй дуршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ дурадхагдаба.

(ТАСС).

Даабаринуудаа болзорһоо урид дүүргэбэ

Россин Федерациин промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй даабаринуудые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө мүрысэн, олонхи шухала түхэлэй эдлэл хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаха ба худалдаха дүрбэ һарынгаа түсэбые болзорһоо урид — апрелиин 27-до дүүргээ.

(ТАСС).

БҮГЭДӨӨРЭН ҺАЙШААНА

КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ СОВЕТ ХҮНҮҮДЭЙ ҺАНАМЖАНУУД

Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула КПСС-эй ЦК-гай эрхилдэг уласхоорондын ажал ябуулга тухай асуудал зүбшэлһэн КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй тогтоолые бидэ эрдэмтэд ехээр һайшаан угтаабди. Үнэхөөрөө научна ёһоор хандадаг, бодото байдалые хараада абадаг, гадаадын политикада Ленинэй захяа заабаринуудые сэхэ шууд баримталан бэелүүлдэг ябадал XXIV съездын хараалһан амгалан байдалай программа бэелүүлхэ хэрэгтэ уласхоорондын оршом соо иимэ гайхамшаг амжалтануудые туйлаха арга Советскэ Союзда хангаа.

Н. ЧИНАКАЛ,
СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, Ленинскэ, Гүрэнэй шангуудай лауреат.
Новосибирск.

* * *

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула КПСС-эй ЦК-гай эрхилдэг ажал ябуулга тухай асуудалые партиин ЦК-гай Пленум хаража үзөөд, тусхай тогтоол гаргаа гэжэ бидэнэр, таряашад, дэлхэй дээрэхи эгээн амгалан ажал эрхилдэг мэргэжэлтэй түлөөлэгшэд, ехэ баяртайгаар мэдээбди.

В. ДУДАРЕВ,
Социалис Ажалай Герой.
Ставрополиин хизаар. «Темижбекский» гэжэ совхоз.

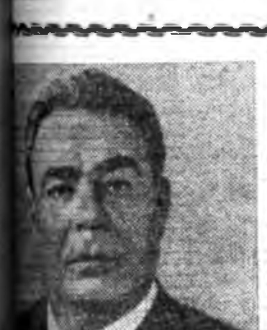
Леонид Ильич БРЕЖНЕВ
КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь.

Сальвадор АЛЬЕНДЕ ГОССЕНС
Чилиин Республикын Президент.

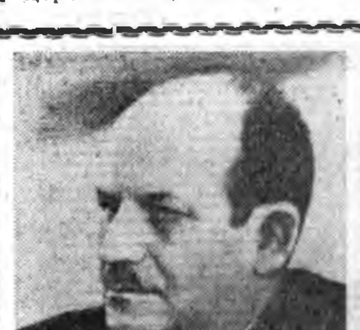
Энрико ПАСТОРИНО
Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин Түрүүлэгшэ, (Уругвай).

Джеймс ОЛДРИДЖ
уран зохёолшо, ниитын ажал ябуулагша. (Англи).

...уудай хоорондо эб найрамдал ...үүлгын түлөө" Уласхоорондын ...скэ шангуудые олгохо комитедтэ

...дуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлгын тү... Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо комите...седани академик Д. В. Скобельцынэй хүтэлбэри до...ша оной апрелиин 19-дэ болоһон байна.

...72 оной Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо ...ар ороһон дурадхалнуудые комитет хаража үзөөд. ...тогтоол баталан абаа.

...хоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо тухай ко... тогтоол мүнөөдэр тунхаглагдаба.

«АРАДУУДАЙ ХООРОНДО ЭБ НАЙРАМДАЛ БЭХИЖҮҮЛГЫН ТҮЛӨӨ» УЛАСХООРОНДЫН ЛЕНИНСКЭ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОХО КОМИТЕДЭЙ ТОГТООЛ

„Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө" 1972 оной Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо тухай

Эб найрамдал сахин хамгаалгын ба бэхижүүлгын түлөө тэмсэлдэ элитэ ехэ габьяануудтай байһанайнь түлөө «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые иимэ хүнүүдтэ олгохо:

БРЕЖНЕВ Леонид Ильичтэ — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь.

Сальвадор **АЛЬЕНДЕ ГОССЕНСДО** — Чилиин Республикын Президент.

Энрико **ПАСТОРИНОДА** — Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин Түрүүлэгшэ. (Уругвай).

Джеймс **ОЛДРИДЖДЭ** — уран зохёолшо, ниитын ажал ябуулагша. (Англи).

Москва, 1973 оной апрелиин 19.

Комитедэй түрүүлэгшэ
Скобельцын Д. В. (СССР).
Комитедэй гэшүүд
Александров Г. В. (СССР), Луи Арагон (Франци), Блохин Н. Н. (СССР), Мирьям Вирбе-Туоминен (Финлянди), Ренато Гуттузо (Итали), Анна Зегерс (ГДР), Кешав Дева Малавия (Инди), Хан Маринельо (Куба), Пабло Неруда (Чили), Томский Н. В. (СССР), Георгий Трайков (Болгари), Каору Ясуи (Япон).

Советскэ Союзай ажалшад! Коммунис ёһоор хүмүүжүүлэлгэдэ, хүн бүхэнэй ажалай, ниитын эдэбхиие саашань хүгжөөлгэдэ ажалай коллективүүдэй үүргые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлэгты!

(1973 оной Майн 1-дэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа).

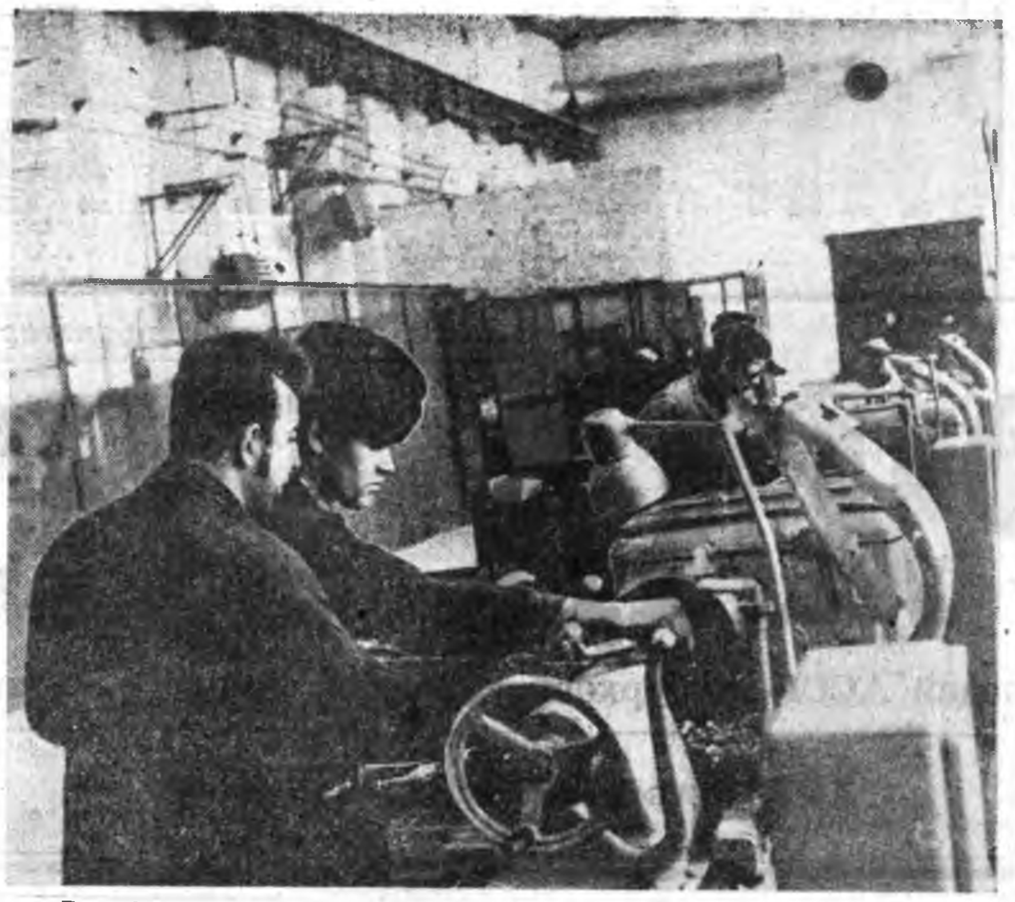

Республикымнай промышленна шэнэ гигант — хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой залуухан коллектив Майн нэгэнэй һайндэрые ажалайнгаа түрүүшын амжалтануудаар угтажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүүн гарһаа заводой токарьнууд Барсуков Александр Васильевич. Шелёмин Виктор Иннокентьевич гэгшэд. Эдэнэр һарынгаа түсэб 150 процент дүүргэһэн байха юм.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ПУБЛИЦИСТИКЭ

МИРАЛАН ДОЛГИЛН

НАРУУЛИ газарта ургын һалбаржа, уляангирай гүлгэлжэ, байгаалиин урин дулааханаар эбһээлэн һэргэжэ байха үедэ Майн 1 орожо ерэдэг. Жэлэй жэгтэй һайхан сагта ажалшан түмэнэй энэ һайндэр тэмдэглэгдэдэг. Бүмбэрсэг дэлхэйн табан түби дээгүүр наранай элшэдэ нааршаан жэгнүүлэн, дэльбээ задалһан сэсэгүүд мэтээр улаан тугууд, уряа лозунгнууд эбхэржэ, хүдэр гарта, оюун бодолто хүдэлмэришэд. таряашадай арюун сэдьхэлэйнь сарюун эрмэлзэлэйнь дорюун дуунууд хүрьһэнэй дорьбосо, агаарай наярса зэдэлдэг. Энэ хадаа тэмсэлээр олдоһон һайндэр, энэ хадаа 87 жэлэй саана Чикаго хотын хүдэлмэришэдэй эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай түлөө адхаһан амин хайрата шуһа мүнхэлэн мүндэлһэн һайндэр.

ХОЁР ДЭЛХЭЙ... Хоёр дэлхэйн ажалша олониитэ хоёр ондоогоор Майн Нэгэнние тэмдэглэнэ. Капиталай зэрлиг хомхой һабарһаа мултараагүй оронуудта хүдэлмэришэн анги таряаша хаминартаяа жагсаалайнгаа зэргые, нэгэдэлэйнгээ хүсые шалгаха, мүхэшэгүй зориг эрмэлзэлээ мэдүүлхэ. Харин ажалшан арадай засаг түрэеэ гартаа абажа, жаргалайнгаа замда гараһан оронуудта Майн 1 сүлөөтэ ажалай һайндэр болонхой.

МАЙН 1 СОВЕТ АРАДАЙ гүрэн түрын һайндэр болоһоор 55 дахияа тэмдэглэгдэжэ байна. Агуу Октябриин һүүлээрхи һайндэрнүүдые дурсаад үзэе. Сагаантан ба хариин нохосууд Эхэ орониемнай гал могойдли оройжорхёод, амин голыень таһалхые забдан, зулгаажа, балбажа байгаа һэм шуу. Теэд хүрьһэтэ дайдынгаа эзэн болоһон залуу баатар— хүдэлмэришэд, таряашадай гүрэн түрэ—хоёр хүлөөрөө газар тулган үндыжэ, мүндүү балсанта мүрөөрөө һэжэжэрхихэдэнь, хамаг дайсад хабһа һэрээ хуха нуга сохюулан, холо саашаа шэдэгдэшоо һэн. Эгээ тэрэ үедэ демонстрантнуудай булинхи олониинь гартаа буу бариһан хүдэлмэришэд, улаан гвардеецүүд, сээжээ пулемётно лентэнүүдээр хэрээһэлэн оройһон матросууд бэлэй. Тэдэнэр нэгэнтэ бэшэ һайндэрөй талмайнуудһаа сэхэ дайн байлдаанда мордодог байгаа.

Гушаад онуудай Майн жагсаалнуудшье, аялга дуунииньшье тад ондоо. Дэлхэй дээрэ дуулдаа үзэгдөөгүй, зүүдэндэшье харагдаагүй эдэбхи үүсхэлэй, зохёохы ажалай дэлбэрээн. Социалис индустриин ёһото хэрэм бодхоогшодой дүрэ зурагууд һайндэрэй жагсаалнуудые шэмэглэгшэ һэн.

Хас тамгата дээрмэшэдые эшээндэнь намнан абаашажа дараад, фашис рейхын түб Берлин дээрэ илалтын туг намилзуулһан совет сэрэгшэдэй хүндэлэлдэ Москвагай тэнгэридэ үнгын сэсэгээр задаран нэерһэн салют 1945 оной Майн 1-нэй һүлдэ болоо һэн.

Жараад онуудаймнай һайндэрэй жагсаалнууд замбуулинай баатарнуудай дүрэ зурагуудаар түүхын хуудаһанда мүнхэрхэ.

1973 ОНОЙ МАЙ өөрын үнгэтэй, өөрын шэнжэтэй. ССР Союзайнгаа 50 жэлэй ойе үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 30-да тэмдэглээ һэмди. Газар дэлхэйн бүхы түбинүүдтэхи ханинарнай манай баярые хубаалдаа. Энээнние юун гэршэлнэб гэбэл, ойн баярай суглаанда хариин зуу гаран гүрэнэй түлөөлэгшэд хабаадаа һэм шуу. Дабажа ерэһэн замнай, хэжэ байгаа ажалнай хүн түрэлтэнэй түүхэтэ заяа заана, тэмсэлэйнь залуур болоно. «Үйлсэрээ баабгайтай тэбэрилдээд архидадаг һахалта зонуудай барга ба сэбдэг хүйтэн орон» гэгдэдэг хаанта Россин хоёр толгойто бүргэд ... хумхиин тооһон ... Кремлиин одоной ... һаа хойшо түүхын ... гээр богонихон ... рөө. Энэ үе соо ... орондо түгэс хүгж... лизмын общество ... даа. Тэрэнэй бодото ... — эрдэм техникын ... тэ мүн. Алас холы... линда гү, али океан... гүндэ шэнжэлгэ ... һон аппарадууд, һ... далиг, хабсагайлиг ... гаар мухаригша ... гү, али мүльһэн ... лайе һэтэ сохин ... атомоходнай совет ... оюун бодолые, сэ... рые, ажалша гарые ... нэ.

МАЙН 1-ые АРАД сүлөөлэгдэһэ... һайндэр гэжэ тэм... Тиимэһээ ажалайнгаа... та, ерээдүйнтөө зо... руулһан транспа... гартаа баригдаг... иимэ жагсаалнууд ... дуунай хүгжэм ... алхалан, Москвагай ... талмай. Киевэй ... гаар, Ленинградай ... во талмай, Тбилиси... велиин проспектэ... Үдын Соведүүдэй ... болон Эхэ оронойм... городуудай проспе... жа, талмайнууд ...

АЖАЛ, ЭБ НАЙРАМДАА, ХАН...

ТОО, БАРИМТАНУУД

☆ Жэлэй түрүүшын кварталда республикымнай промышленна үйлэдбэриин хэмжээн нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада 8 процентээр ургаһан байна. Ажалай бүтээсэ 5 процентээр дээшэлээ.

☆ Кварталай даабариһаа гадуур 4,47 миллион түхэригэй промышленна продукци худалдагдаһан байна. Нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө продукци худалдалгын хэмжээн 6 процентээр дээшэлһэн болоно.

☆ Локомотивуудые сүүдхэдээ 1000 километртэ гүйлгэхын түлөө мүрысэжэ байһан түмэр замай Улаан-Үдын отделениин машинистнүүд электровозуудай ябасые дунда зэргээр 850—870 километртэ хүргэбэ.

☆ Энэ жэлдэ Республика доторнай хамта дээрэ 250 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада тушаагдахаар хараалагдаа.

☆ Республикымнай промышленностиин хүдэлмэришэд продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха энэ жэлэй түсэбые декабриин 26 болотор дүүргээд, даабариһаа гадуур 15 миллион түхэригэй промышленна продукци худалдаха уялга абаһан байна.

☆ Ленинэй ордено Борьёогой совхозой хонишод түрэл республикынгаа алдарта 50 жэлэй ойн баярые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн уряа доро ажаллажа байнхай. Ажахын эхэ хонидой 23 отарада 14655 хурьган абтаад, һайнаар түлжүүлэгдэнэ. Мүнөө үедэ 18 хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 100, тэрэнһээшье дээшэ хурьга абанхай. Республикымнай солото хонишодой нэгэн Дмитрий Яковлевич Свистунов 100 эхэ хонин бүриһөө 154,3 хурьгатай болобо.

☆ Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой һаалишад болон малшад урдаа табиһан зорилгоёо сүм дүүргэбэ. Ажахын түрүү һаалишад П. Т. Протасова, Т. Д. Кузнецова, Ф. К. Некипелова болон бусад сүүдхын туршада үнеэн бүриһөө 10 килограммһаа доошо бэшэ һү һаана. Ажахын һаалишад гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб хахад һараар урид дүүргэхэ зорилго урдаа табинхай.

☆ Сэлэнгын совхозой түрүү һаалишан Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадвашкина үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө 2370 килограмм һү һааха социалис уялга абаһан юм. Надежда Лазаревна гурба һарын туршада харууһалжа байһан 19 үнеэнһээ 24042 килограмм һү һаажа, хүн түрэлтэнэй һаналаа нэгэдэлгын Майн 1-нэй һайндэрые эршэтэ ажалаар угтаба.

БИ КОММУНИСТБИ

КПСС-эй XXIV съездын хараалһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө, юһэдэхи табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн ажалша коллектив бүхэндэ үргэнөөр дэлгэрэнхэй, энэ хүдэлөөндэ хабаадагшад амжалта, илалта түйлажашье байна. Би жиирэй коммунист, юрын механизатор хүнби. Хэды тиимэ байбашье һаа, би өөрыгөө хубитые энэ тэмсэлдэ оруулалсаха гэжэ оролдожо ябадаг гээшэб. Энэ минии. коммунистын уялгата хэрэг.

Би тракторист, комбайнер мэргэжэлтэйб. Трактор жолоодожо һураһаар 26-дахи хабарни ерэбэ. Хэнэйшье мэдэһээр, нёдондо сагай уларил угаа хэсүү байжа, таряалан, сабшалангай ургасада нилээд түбэг татаа һааб даа. Тингэбэшье агротехникэ зүбөөр баримталһанай зэргээр жэлэйнгээ эрхэ байдалаар болоходо яһала гэмгүй ургаса абтаа һэн. Хабарынь тракторта һуужа, таряалан элдүүрилһэн хүн намар болоходо комбайнай штурвал баридагби. Тиихэдээ нёдондо 15 үдэрэй туршада 421 гектарай ургаса хадажа, 3.680 центнер ооһо сохёо һэнби.

Олон жэлдэ трактор, комбайн жолоодоһон, юһэдэхи табан жэлэй тарилга, харууһалга болон хуряалгын үедэ һайнаар хүдэлһэн механизатор гээшэш гэжэ Эхэ ороноймнай дээдын засаг түрэ намайе һая Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаа һэн. Энэ намда айхабтар ехэ шан, үлүүсэ ехэ гэхээр магтаал болоно. Теэд хайшан гэхэб. Минии ажалай ехэ сэгнэлтые харюулха гэжэ бүхы хүсэ шадалаа гаргаха, ниитын хэрэгэй түлөө бүхы бодолоо зорюулха уялгатайб.

Юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлынь урагшатай дабшажа байна. 1973 онице шиидхэхы удха шанартай жэл гэжэ нэрлээ. Тиихэтэеэ хамта КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС ба ВЛКСМ-эй ЦК энэ шиидхэхы удха шанартай жэлдэ хүдөөгэй ажалшадай дунда бүхэсоюзна социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай тогтоол абаа. Би коммунист гэһэн үндэр нэрэ зэргэтэй хүн туладаа иимэ хэмжээ ябуулгые ехэ халуунаар хүлеэн абажа, энэ мүрысөөндэ оролсооб.

Би коммунистби. Мүрысөөнэй манлайда ябаха, хэлэһэндээ хүрэхэ уялгатайб. Ехээр омогорхон дурдаха үшөө нэгэ зүйл ажабайдалдамни ушараа. Юуб гэхэдэ, коммунистнуудай партийна документнүүдые һэлгэлгын Загарайн аймагай парторганизацида эхилхэдэ эгээл түрүүлэн манай колхозой бүлэг коммунистнууд партиин райкомдо уригдаа бэлэй. Тэдэнэй дунда би байлсааб. Тиихэ зуураа манай Коммунис партиие байгуулагша В. И. Ленинэй дүрэ зурагтай партийна шэнэ билет хамагһаа түрүүн намда барюулжархибал даа. Ямар ехэ найдабари, ямар ехэ ёһолол гээшэб. Иимэ зол хубитай байһандаа хэмгүй ехээр баярлааб.

Партийна шэнэ билет намайе үшөө һайнаар хүдэлэ, түрүү зэргэдэ яба, жэшээ харуула, нүхэдтөө шадахысаа туһала гэжэ уялгална.

Шиндхэхы жэлэй хабарай тарилгын хүдэлмэри одоолшье түлэг дундаа оробо. Дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэр — Майн нэгэнэй һайндэрые тарилан дээрэ угтабаб. Тарилгын хүдэлмэридэ ябахадаа халаанайнгаа даабарине 120 процентһээ доошонь оруулхагүй гэһэн баһал нэгэ уялгатайб. Тингээдшье энэ оройтожо ерэһэн хабарай урин шарайта үдэрнүүдтэ «ДТ-75» тракторaa бүхы шадал соонь ябуулаагүйдэ аргагүй гээшэ.

Имэл даа минии һанал бодол, урдаа табиһан уялгамни.

Ж. САМЬЯЕВ,
Загарайн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой механизатор.

ШАНГАА БҮХӨӨР БАРИХЫН ТҮЛӨӨ

Бүхы совет хүнүүдтэл адли манай аймагай ажалшад юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэб дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Байгша оной нэгэдэхи кварталай туршада адууһа малай эдеэ хоолой зүйлнүүдые ехээр абахын, гүрэндэ худалдахын түлөө аймагуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргахада, манай аймаг илажа гараба.

Энэ ушар хадаа аймагай бүхы ажалшадые баясуулһаниинь, дали жэгүүр ургуулһаниинь, шэнэ амжалта тээшэ зоригжуулһаниинь ойлгосотой.

Гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 107 процент, һү—118 процент дүүргэжэ, нёдондо энэ үеынхитэй сасуулбал, гүрэндэ мяхан—11, һүн—18 процентээр үлүү худалдагдаа, адууһа малай тоо толгойшье олошороо. Кварталайнгаа түсэб дүүргээгүй нэгэшье ажахы аймаг дотор байхагүй.

Аймагай ажахынуудта һү, мяха, болон бусад эдеэ хоолой зүйлнүүдые ехээр абахын түлөө социалис мүрысөөн һалбари һалбарида эмхидхэгдэнхэй. Мяха абалгаар мүрысөөнэй дүн квартал соогоо нэгэ удаа гаргагдадаг. Байгша оной нэгэдэхи кварталай дүнгөөр Хурамхаанай совхоз илажа гараа. Гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 127,4 процент дүүргээ. Партиин райкомой, аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын Улаан туг Хурамхаанай совхоздо барюулагдаба. Һү һаалгаар мүрысөөнэй дүн һара бүри гаргагдадаг гуримтай. Март һарын дүнгөөр Дэрээнэй совхоз илажа, КПСС-эй райкомой, аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын Улаан туг абаба.

Эдеэ хоолой зүйл элбэг ехээр абажа, гүрэндэ худалдаха энэ жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ хамаг хүсэеэ зорюулан хүдэлжэ ябаһан һаалиин гүүртэнүүд, фермэнүүл, һаалишад манайда олон даа. Жэшээнь, түрүү һаалишад Екатерина Дармаева, Лариса Малыгина, Санжидма Тарасова, Дыжидма Гатапова болон бусад энэ жэлэй гурба һара соо үнеэн бүриһөө 600—800 литр һү һаагаа.

Байгша оной нэгэдэхи квартал соо аймагай промышленна предприятинуудшье мүн лэ һайнаар хүдэлжэ гараа гэжэ тэмдэглэлтэй. Нэгэдэхи кварталай дүнгөөр Хурамхаанай тоһоной завод 1-дэхи һуури эзэлбэ. Мүн «Сельхозтехникын» отделени жэлэй эхинһээ эршэтэйгээр хүдэлжэ байна. Трактор, комбайн болон бусад машина, техникэ заһабарилха түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэнхэй. Манай аймагтахи «ПМК-1010» гэжэ организациин барилагшад гэр, байра болон бусад барилга олоор бодхооно. Республикынгаа 50 жэлэй ой болотор аэропорт Гааргын совхоздо хүүгэдэй ясли-саад болон бусадые барижа тушааха уялга эдэнэр абанхай. Һахалиин совхоздо эбэртэ бодо малай комплекс, аймагай түбтэ Соведүүдэй байшан баригдажа байна.

Байгша оной түсэбтэ даалгабаринуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэ хубита нэмэрнээ оруулжа ябаһан түрүүшүүл промышленностьда, барилгадашье бии даа. Хурамхаанай леспромхозой Василий Парамонов, Василий Щукин, Василий Спиридонов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригаданууд, «ПМК-1010» гэжэ барилгын организациин А. В. Трифоновой, П. Н. Елшинэй барилгын бригаданууд болон бусад эдэнэрэй тоодо оролсоно.

1973 он хадаа юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы жэл байхаһаа гадна, мүн мүнөө зун манай республикын 50 жэлэй ой гүйсэхэнь. Энэ ехэ һайндэртөө мүн лэ ажалай бэлэг бариха хүсэлэнтэйбди. Аймагай ажалшад һү гүрэндэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээд, 2.700 центнерые түсэбһөө гадуур тушааха, 420 центнер мяха мүн лэ түсэбһөө гадуур тушааха хүсэлэнтэйбди. Энэ зорилгоор мал шахагдажа байна. Энэ жэлдэ 3.850 центнер нооһо гүрэндэ худалдаха түсэбтэй һаа, 4.177 центнер тушаагдаха юм. Нигэжэ бидэнэр абаһан шангаа гартаа шангаар барихаар шиидэнхэй байнабди. Эдэ бүхы хүдэлмэриие партийна организацинууд ударидана.

Мүнөө механизаторнуднай газараа хахалжа, тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ хэнэ. Хабарай тарилга эрхим болзорто, агротехникын заабариин ёһоор хэхээр шиидэнги хүдэлжэ байна. Мүн мал ажалайшье хүдэлмэрилэгшэд үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа зорюулнад. Түл түрэсэ бараг һайн абтаа. Түрүү хонишод СССР-эй Верховно Соведэй депутат Цыбикжап Бадмаева 100 эхэ хонин бүриһөө 130 хурьга абаа. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Сокто Энхеева, Пуржима Аюшеева, Самадай Доржиева, Гомбо Долонов болон бусад 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абанхай томо болгожо байна.

Түйлаһан амжалтаяа арьбадхан, энэ жэлэй түсэбтэ даалгабарияа бэелүүлхэ хэрэгтэ аймагай партийна организаци ажалшадаа зоригжуулан хүтэлбэрилнэ.

К. ДАГБАЕВ,
КПСС-эй Хурамхаанай райкомой нэгэдэхи секретарь.

ХҮН ЗОНОЙ АША ТУҺАД

Арад зоной материальна болон культурна байдал һайжаруулха хэрэг энэ табан жэлэй туршада арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбэй гол шэглэлынь болоно. 1975 ондо арад зоной хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ 1970 онойхитой сасуулбал, 49 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ гэжэ хараалагданхай.

Табан жэлэй экономическа гол зорилго бэелүүлхын тула хүнгэн, эдеэ хоолой болон нютагай промышленностиие улам саашань хүгжөөхэ, техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэй юм.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээдэг республикымнай предприятинууд үргэдхэгдэхэ, шэнэ техникээр хангагдаха. Гэхэтэй хамта хэдэн шэнэ предприятинуудые бодхоохо гэжэ хараалагдаа. Жэшээлбэл, Буряадай мебелиин болон модо болбосоруулгын комбинадта мебель бүтээхэ шэнэ цех баригдажа эхилээ. Түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг Кировэй нэрэмжэтэ завод шэнэдхэгдэхэ, «Теплоприбор», «Электромашина» заводуудта хүн зоной хэрэглэмжын зүйлнүүдые хэхын тула үйлэдбэринь ургэдхэгдэхэ юм.

Гуталай, трикотажна шэнэ фабриканууд, һүнэй завод ойрын жэлнүүдтэ баригдажа эхилхэнь. Эдэ барилганууд юһэдэхи табан жэлэй шухала барилгануудай тоодо оролсонхой.

Эд бараа үйлэдбэрилгэ— партийна хэрэг. Тиимэһээ партийна организацинууд арад зоной хэрэглэдэг эд байраа ехээр, олоор бүтээхэ хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулан, «Бүхы юумэн—хүнэй аша туһада» гэһэн уряа доро ажал хүдэлмэриеэ ябуулна.

Хүнгэн, нютагай, эдеэ хоолой промышленностиие хүгжөөхэтэй хамта машина бүтээлгын, металл болбосоруулгын предприятинуудта, арадай ажахын бусад һалбаринуудта үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээдэг болохо тухай партимнай онсо зааһан байна. Эдэ һалбаринууд эд бараа үйлэдбэрилгые табан жэлэй хугасаада 2,2 дахин дээшэлүүлхэ даабаритай. Энэ талаар үнгэрһэн хоёр жэлэй туршада бага бэшэ юумэн хэгдээ. Хэрэглэлэй шэнэ зүйлнүүд республикымнай предприятинуудта бүтээгдэдэг болоо. тэдэнэй ассортиментнь олошоруулагдаа, шанарынь һайжаруулагдаа.

«Электромашина» заводой коллектив ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаха асуудал шууд шиидхэнэ. Эндэ богони болзор соо электро-гүсэнүүдые хэхэ үйлэдбэри байгуулагдаа. Үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргаха тусхай цех баригдаһан байна. Апрель һара соо түрүүшын 200 электро-гүсэ хэгдэжэ, худалдаа наймаанай организацинуудта тушаагдаба.

Заводой коллектив энэ жэлдэ 25 мянган гүсэ хэхэ социалис уялгаяа дүүргэхэнь лабтай. Республикынгаа 50 жэлэй алтан ойдо зорюулжа, тусхай тэмдэгтэйгээр 1000 электро-гүсэ хэжэ эхилээ. «Буряадай АССР-эй

ШЭНЭ ГАЗАРАЙ ШЭМЭ

РЕПОРТАЖ

Талын-Булагай таряалан. Тойроод захагүй гэхээр үргэн хахалһан газар, мүн халюун шаргал һолоомоной узуур эндэ тэндэ тэбхылдэн сайрана. Тэрээн соогуур зурууд, загуун татаад, газар хахалжашье ябаһан, борной, культиватор шэрээд хүрьһэ элдүүрилжэ ябаһан агрегадуудай үүа тооһо татуулхан, холоһоо харагдана. Хүрэнгын ооһо шэрэһэн автомашинанууд ээлжээ эхигүй гүйлдэнэ. Тээ саана полевой станай оройдо шэнэхэн шад улаан туг һалхинда далбан намилзана.

— Хабарай тарилгын халуун хүдэлмэри түлэг лэ эхилбэ гээшэ. Ходо хүйтэн байһанаа һаянайл дулаараад, хэды хоногой туршада газараа хахалжа, тарижа эхилээбди,— гэжэ эндэхи тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир Михаил Иванович Ковалевский хэлэнэ.

Энэмнай Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой эгээл томо бригада болоно. Байгша ондо Талын-Булагта бүхыдөө 5700 гектарта гансахан шэниисэ обёос хоёр таригдаха байна. Саада тээнь үшөө 2 мянга шахуу га дээрэ зелёнко, кукуруза таригдаха.

— Мүнөө жэлдэ таряанайнгаа газар үшөө үргэдхэжэ, 250 гектар шэнэ газар хахалха түсэбтэйбди. Гектаршье газарта таряа нэмэжэ ургуулаа һаамнай, ерэхэ намар адууһа малда нилээд ехэ тэжээл нэмэжэ абтаха, олзо доходшье горитой оруулагдаха байна бшуу,— гэжэ бригадир хөөрэнэ.

Шэнэ газар хахалжа байһан агрегадуудта ошобобди. Харууха гэжэ хонидой бэлшээри байһан элүүр газарта «ДТ-75» түхэлэй долоон трактор һэтэ сохижо ороод, хахалжа ябана. Эритэ зэмсэгээр һэндэгдээгүй, һэмбэгэр хагда, хилганын хиисэхэжэ байһан булар хүрьһэтэй газарые хурса эритэй анзаһанууд урматайгаар хаха зүһэн урбуулнад.

— Сэбэрээр хахална даа, манайш шолмонууд. Эндэш ёһотойл эрхим механизаторнууд хүдэлнэ. Жэшээнь, хорёод-гушаад жэлдэ «булад хүлэгэй» жолоо бариһан Гармажап Ачитуева, баһал арба һайса гаран жэлдэ хүдэлһэн механизаторнууд Борис Турпанов, Доржо Сампилов, Борис Бубеев, Павел Десятов гэгшэд энэ шэнэ газарые хахалжа байна. Одоол шанарай түлөө һанаагаа зобохо юумэн эндэ байхагүй,— гэжэ Михаил Иванович газарай хүрьһэнэй хэды шэнээн гүнзэгыгөөр хахалагдаһые хэмжэжэ үзөөд хэлэнэ: — Гүнзэгынь 22—23 сантиметр, нэгэшье далан байхагүй. Иимэ хүрьһэтэй, иимээр хахалһан газарта таряан һайнаар ургахал байха, шэнэ газарай шэмэ ехэ ха юм.

— Һайнаар хахалхын тула үдэрэй хэдэн дахин анзаһаяа һэлгэнэбди. Тингээгүйдэ шэнэ газарта түргэн мохоо болошоно,— гэжэ Борис Турпанов хэлэнэ.

— Һананагша, Гармажап, эгээл энэ Талын Булагта гушаад жэлэй саана шэнэ газар хахалжа эхилээ һэмнайбди? — гээд, бригадир колхозойнгоо эгээл үнинэй механизаторнуудай нэгэн Гармажап Ачитуевада хандана.

— Һанана даа. Хүсэ багатай «ХТЗ» түхэлэй трактораар гурбан анзаһа шагтагалаад, даалгажа ядажа ябагша бэлэйбди.

— Шэнэ газар хахалхадаа эндэхи трактористнар халаан соо 5 га элдүүрилхэ нормын орондо 10—11 га хахална. Апрелиин 25-һаа эндэ 90 гектар шэнэ газар хахалагдаа. Бригадынхид газараа урдаа хутагатай анзаһатай, үшөө хадхуууртай хүндэ каток-борной хойноо шагтагалһан плугаар хахалаад, һүүлдэнь хүндэлэн лущени хэжэ, хүрьһыень үшөө зөөрэлүүлээд, шэнииcэ тариха юм. Ойрын үдэрнүүдтэ баһа табан трактор нэмэжэ табяад, бүхы 250 гектар шэнэ газараа майн 4 болотор хахалжа дүүргэхэ зорилготой.

— Газар нэмэжэ хахалха гэхэдэ, зарим бригадирнууд: тиимэ газар үгы, хуу хахалагданхай гэжэ урдаа оруулдаггүй байгаа. Тиимэһээ бүхы таряалангаа хуу наринаар хаража, хаанань, хайшан гээд хахалха арга бииб, хаанахи, ямар бэлшээриие хахалаа һаа таарахаб гэжэ хаража үзөөбди. Юуб гэхэдэ, бэлшээриеэ ехээр хахалжархиха аргагүй. Тингэбэл, дүшэ шахуу мянган хонидоо хаана адуулхабши. Тиимэһээ полинуудай хоорондохиие, таряалангай захаархи бэлшээриие хуу хахалхамнай,— гэжэ колхозой главна агроном В. Б. Цыбиков хэлэнэ.

Энэ жэлдэ шэнэ газар горитой хахалжа, гектарай 15 центнер таряа ургуулбал, хамта 4 мянга шахуу центнер ооһо нэмэжэ абаха аргатай бшуу.

Зураг дээрэ: шэнэ газар хахалжа ябаһан тракторнууд.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЖАБХАЛАНТА УЛААН ТУГУУД

Тиигэжэ совет арад өө ажал тухай, юһэдэ жэлэй түсэбые хэр жэ байһан тухайгаа лхэ. Партиингаа ЦК-да э, дуулгаха юумэтэй- табан жэлэй түрүүшын жэл соо урдахи табан энэл хугасаатай жэ-, оронойманай промыш- ть нэгэ хахад дахин родукци үйлэдбэрилөө, альна доходнай 10 итээр нэмээ. 6 милли- оватт хүсэтэй Красно- ГЭС «эрхим» гэһэн тэйгээр тушаагдаад, галаа «эрьюулжэ» э. Волжско автомобиль- вод мүнөө хүсэд хүсэн- ожо, жэлдээ 660 мян- гэн машина гаргажа ь...

дэхи шиидхэхы жэл э дэмбэрэлтэй байхаар дана. Үнгэрһэн хоёр урба һарын туршада он шахуу түхэригэй ышленна продукци бү- бэ. Энэмнай бүхы до- хи табан жэл соо бү- эн продукциин хэм- болоно бшуу.

ндаа таряашад сагай һаа юунһээшье ехээр һүрдэдэг бэлэй. Ган р гү, али үер бороотой ун зондо ядарал, зобо- сардаг һэн. Урзанданай г, нёдондоной ган гасуур зунине һананабди. Зүгөөр иимэшье түбэгтэй байдалай тохеолдоходо хүдөө ажахын материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлхэ хараа шугамые партиин шууд сэхээр бэелүүлһэнэй ашаар, ургасын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлэй ашаар үнгэрһэн хоёр жэлэй туршада жэлэй дунда зэргээр 175 миллион тонно орооһон абтаһан гэхэ гү, али 1966—1970 онуудай жэл бүхэнэй дунда зэргын ургасаһаа 7 миллион тонноор ехэ таряан хуряагдаһан байна. Социалис экономикын бата бэхим тулгатай, байгаалиин ямархан шье «аашаһаа» хэлтэгэд гэхэгүй байһые энэ жэшээ гэршэлнэ бшуу.

МҮНӨӨ ЖЭЛЭЙ Май Ленинэй ба «Арадуудай хани барисаанай» орденто Буряад ороной ажалшадта тусгаар удха шанартай. Тэбхэр хахад зуун жэлэй саана «буруунай хоройһоо» сааша гараагүй, нүүдэл ажаһуудалтай, мунхаг барга байдалтай буряад арад Ленинэй партиин, совет засагай ашаар, т ү ү х э д э түрүүшынхиеэ өөрын гүрэн түрэтэй болоо һэн. Хүн түрэлтэнэй түүхын хүгжэлтэһөө холо саана орхигдошоһон буряадуудай һүүлэйнь табин жэлэй намтарые ухамайлаад, шэнжэлээд үзэбэл, зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэхөөр лэ. Лама бөөнэрэй урда һүгэдэн дохигоножо, баяд ноёдой нюдэеэ хялам гүүлэбэл, айһандаа газар доро орошон алдажа ябаһан тулинха тулюур үбгэ эсэгэ, эжынэрнай хуби заяанайнгаа эзэн байха гээшэ ямар ехэ зол бэ, гүрэн түрынгөө ажал хэрэг шиидхэлсэхэ гээшэ ямар ехэ харюусалгаб, имагтал амин хоолойнгоо түлөө бэшэ, харин хамтын, бүхы совет арадуудай бүхэдэлхэйн ажалшадай түлөө оролдоноб, тэмсэнэб гэһэн мэдэрэлтэйгээр ажаллаха гээшэ ямар һайхан жаргал бэ гэжэ ойлгоод, шэлэһэн замһаа хазагайрхагүйемнай тэдэнэр маанадтаа заяагаа. ССР Союзай аха дүү арадуудай түлөөлэгшэдэй, нэн түрүүн агуу ород анда нүхэдэй автономито республикымнай экономико болон соёл гэгээрэлые хүгжөөлсэһыень мартахагүйбди.

Республикынгаа-50 жэлэй алтан ойе хото, хүдөөгэй ажалшад ямар бэлэгүүдээр угтахаяа тодорхойлонхой ааб даа. Энэнь юуб гэбэл, хэзээ хэзээнэйхиһээ абьяастайгаар ажаллаха, социалис мүрысөөнэй дэлисые бүри эршэдүүлэн, шиидхэхы жэлэй түсэб, даабаринуудые жэншэдгүй дүүргэхэ гэһэн удхатай бшуу. Нэгэдэхи кварталай дүнгүүдые хараад үзэхэдэ хүдэлмэришэд, таряашаднай шэн зоригтойгоор ажаллана гэжэ баясан тэмдэглэхээр. Хүдөөгэйхиднай гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ тушааха гурба һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээд, РСФСР соогоо түрүү һуурида гараба. Һайндэрнүүдээ иимээр лэ, мүн шиидхэгдээгүй асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулан, хүсэл зоригоо тэдэнине бэелүүлгэдэ элсүүлэн угтаха ёһотойбди гэжэ Ильич заадаг бэлэй. Мүнөөдэрэймнай бодото байдал агуу багшынгаа захяае үнэн сэхээр дүүргэжэ байһыемнай гэршэлнэ.

Совет наран доро жаргалаа эдлэһэн буряад арадай хуби заяан капиталис оронуудай ажалшадта, колониализмын дарлалтаһаа, шэнэ түхэлэй колониализмын һабарһаа һая мултараад, саашанхи хүгжэлтынгөө зам шэлэжэ байгаа арадуудта үльгэр жэшээ болонол.

Майн 1 — эб найрамдалай, ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэр. Совет арадта дайн хэрэггүй. Һанаад үзэел, Октябриин илаһанай һүүлээр совет засагай гаргаһан түрүүшын түүхэтэ документ «Эб найрамдал тухай Декрет» һэн. Тэрээндэ В. И. Ленин гараа табяа бэлэй. Совет гүрэн мүндэлхэтэеэ адли эб найрамдалда дуратай уласхоорондынгоо политикые ниигэжэ баталаа һэм шуу.

Майн жагсаалда гарахадаа бидэ шэнэ байдал зохёожо байгаа аха дүү социалис оронуудай арадуудта анда нүхэдэй баяр ёһололой үгэнүүдые дабтан хэлэнэбди, империалис буржуазитай ангиин тэмсэл үдэр бүри ургэдхэжэ байгаа капиталис оронуудай хүдэлмэришэд, таряашадта үнэн зүрхэнэйнгөө талархал мэдүүлнэбди. эрхэ сүлөөгэй, демократиин, бэеэ дааһан байдалай, социализмын түлөө бодоһон Ази, Африкын, Латиин Америкын арадуудта амжалта, илалта хүсэнэбди.

Эгээ мүнөө замбуулиинай алас холоһоо харабал, бөмбэрсэг дэлхэймнай улаан тугуудаар, уряа лозунгнуудаар долгитон, миралан, һүр жабхаланта аялга хүгжэмөөр үлгыдүүлэн харагдана ёһотой даа. Ажалша зоной сэдьхэл сэбэр, эрмэлзэлынь арюун. Тиимэһээл тэдэнэй туг дээрэ: «Эб найрамдал, Эрхэ сүлөө, Ажал, Май» гэжэ бэшээтэй. Тиимэһээл алхамаа жэгдэ татыт, Хүдэлмэришэд, Таряашад, Дэлхэйн ажалша хүнүүд!

С. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

Эбхэрэн урдана «Сэлэнгэ»

Холын хүдөө отара гү, али гүртэдэ соёлшодой өөрэхые ходо хүлеэжэ байдаг. Һонирхолтой һайн зүжэг наада хаража, урмашан баясахаһаа гадна, ажал хэрэг тухайдаа сэхыень хөөрэлдэжэ, саашанхи хараа түсэбөө бүришье тодоор ойлгоно бшуу. КПСС-эй XXIV съездын материалнуудые, социалис мүрысөөнэй гол зорилгые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулжа, түсэбтэ табан жэлэй даабарие урагшатайгаар бэелүүлхыень уряална гээшэ. Тиигээд ерэхэлээрээ, соёлшодой хэхэ юумэн ехэ, харюусалгатайшье гээшэ. Тон иимэ зорилготойгоор манай аймагай соёлшод хүдэлнэ.

Мүнөө аймагтамнай соёлой арбан долоон байшан, клуб, уран һайханай хоёр коллектив хүдэлнэ. Һонюуша үхибүүд хүгжэмэй һургуулида һуралсажа, дуу аялгын нюусатай танилсана. Хүгжэмэй хоёр һургуули, филиалнууд энэ талаар аша туһатай юумэ хэнэ гээшэ. Хүүгэдэй уран зурагай һургуулида үхибүүд олоор ерэжэ, зураашанай мэргэжэлдэ нилээд шунахайгаар һуралсана.

Загаһатын соёлой байшанда үдэшэнүүд нилээд һонирхолтойгоор эмхидхэгдэнэ. «Ленинтэй болоһон хөөрэлдөөн», «Бидэнние залуу наһан уряална», «Комсомол дуунай үдэшэ» гэхэ мэтын тематическа үдэшэнүүд нютагай залуушуулые яһала баясуулаа бэлэй.

Аман үгын журнал мүн баһа һайса эмхидхэгдэнэ. Тиигэжэ «Манай дайшалхы хараа шугам», «Ленинэй зохёолнуудые шудалжа һуухадаа», «Партиин шиидхэбэрие сүм бэелүүлхэбди», «Түсэбтэ табан жэлэй алхамууд» гэжэ гарщагтай үдэшэнүүд олонхи соёлой байшан болон клубуудта эмхидхэгдэжэ, һонирхолтой хөөрэлдөөн гараһан байна. Гусиноозерск хотодо «Хүдэлмэришэндэ зорюулагдана» гэжэ баяр ёһололой үдэшэ жэл бүхэндэ хэгдэнэ. Энээндэнь залуу хүдэлмэришэд илангаяа олоор сугларжа, өөрынгөө мэргэжэл, ажал хэрэг тухайдаа хөөрэдэг заншалтай.

Аймагтамнай хоёр мянга шахуу эдэбхитэд уран һайханай бүлгэмэй хүдэлмэридэ хабаадалсажа, бэлиг шадабаряа мүлин хурсадхана. Аймагай харалган дээрэ долоон зуугаад хүн хабаадалсажа, эрхимлээшэдынь республиканска харалганда хабаадалсаһан юм. Ойлгуулламжын уран һайханай гурбан бригада саг үргэлжэ хүдөө нютагуудаар ябажа, һонирхолтой гоё зүжэг наада харуулна.

«Сэлэнгэ» гэжэ дуу, хатарай ансамбль аймаг дотороо нилээд суурханхай. Хоорой, хатарай, арадай инструментнүүдэй оркестрэй кружогууд, мүн дуушадай хоёр (эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй) бүлэг ансамбльда оролсоно. Нёдондо ансамбльнай жараад шахуу концерт табижа, хүн зоной зүрхэ сэдьхэл нилээд хүлгүүлһэн байха. Гадна Улаан-Үдын, Зэдын, Хяагтын аймагуудаар ябаһан, телевиденеэр зүжэг наада харуулһан юм. Нёдондо жэлэй зун Монголой Арадай Республикада ошожо, госхозуудай ажалшадта хани халуунаар угтуулһан. Тиихэдэ Сүхэ-Баатар, Дархан хотын ажалшад зүжэг наадыень ехэтэ һайшаагаа бэлэй. Аха дүү совет-монгол арадуудай хани харилсаае улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ энэнь илангаяа ехэ удха шанартай.

Эдэбхитэн бүхэн өөрын ажалтайшье һаа, сүлөө саг олодог гээшэ. Тиимэһээ ансамблиингаа ажалда бүхы һаналаа табижа, репертуарынь һонирхолтой болгохые оролдоно. Жэшээнь, Гусиноозёрскын хүгжэмэй һургуулиин директор Н. Кавер, Новоселенгинскын хүгжэмэй һургуулиин багша П. Ц. Буянтуев, дунда һургуулиин багша С. Д. Молонова, жолоошон В. Б. Бальжинимаев, Б. Б. Бальжиров, С. Д. Очирова болон бусад илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Шухалань гэхэдэ, манай ансамбль. Эрхүүдэ болоһон уран һайханай зональна харалгада хабаадалсажа, бүхэроссиин лауреат болоо. Тиимэһээ Москва ошолсожо, уран һайханай бүхэсоюзна харалганда хабаадалсаад, «Манай басагад» гэжэ хатараа Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо болоһон түгэсхэлэй концертдэ табижа, магтаал һайшаалда хүртөө бэлэй. Энэнь нилээд ехэ амжалта гээшэ. Хэһэн бариһанаараа һанаагаа амарангүй, «Сэлэнгынгээ» дуу, хатарые бүришье ехээр эбхэрүүлжэ байхабди.

Н. ДАМИРАНОВ.
Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой соёлой таһагые даагша.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Сэлэнгэ» гэжэ ансамблиин хоор.
С. ДОРЖИЕВАЙ фото.

Очерк ҺАЙН ХАБАР

БЭЛ тэхэрилтэгүй үнгэ, өөшье һаа, үшөөл буса хэб гэһэндэл үе-үе лэ баруун хойноһоо ер һалхилжа, харалган он үдэрнүүд болоно, андаа нойтон саһаншье сэгээн байха юм. н бүхэндэ нэгэ дуратай гэжэ байдаг. Зариман н дулаан, алтан шара аһата намарые наар- ыг, зариман сэсэг наб- шэһэн аяма халуун, батаганаанай дүүеһэн зулгы сагта дуратай Харин Балданима айл халюун шаргал хаг- талаар хонидоо адуул- рүүшын ногооной хаг- туулай узуурһаа ходо ая гаража, урихан хү- бо ургы сэсэгэй бултай- хаража, булжамуур, эзэл шубуудай дууе жа ябаха дуратай юм. Балданима Гомбо- ын үглөөгүүр бодоһоор аашаа гаража, хадын аа аалихан бултайжа н наранай урихан эл- нюураа табижа, баруун ойн сорхойн нуур э хабарай түрүүшын ну- галуун, тохорюудай алдаха, хаанашьеб дү- жэргэмэлэй жэгтэй жэргэхэ абяае ойро шагнан зогсоно. агүй хүхы шубуун охо, тала дайда хүжэ хүнжэлөөр хушагда- тын сэсэг набша һал-, бүхы оршон тойронхи шэнэлэгдэхэ гэжэ даа тэрэнэй сэдьхэлдэ аашьеб һайн һайхан түрэнэ. Энэ жэлэй зун ямар баяр жаргал асархабши? Эдэ бүхы абтаһан хурьгадаа нэгэшье толгой гарза хоролтодо оруулангүй томо болгожо шадаха гүбди, хонидһоом нооһон хэр абтаха гээшэб гэһэн бодолнууд хонишоной һанаа сэдьхэлдэ эжэлүүдгүй ороно.

Тиигэхэншье гайхалгүйл даа. Энэ жэлэй хүшэр хүндэ үбэлжэлгые гол түлэб һайнаар дабажа гараа. Үбһэ тэжээлэй дутамаг байгаашье һаань, зуун эхэ хонин бүриһөө 134 хурьга абаад байна. Иимэ олон хурьга урдань хэзээдэшье абажа үзөөгүй ха юм. Тэдэнэй нэгэшье толгой гарзалуулангүй томо болгохо, эхэһээнь һалгааха хэрэгтэй. Тиигэбэл, бүхэли жэл соо хара хүлһөө гамнангүй хүдэлһэн, үбэлэй һаари хүйтэн соогуур, зунай шааяма бороо, шууяма һалхин соогуур нюурайнгаа хара хүрин болошотор хээрэ хонидоо адуулжа, туйлаһан ажалайнь дүн һайн гараха шуу. Тиимэһээ энээхэн хабар лэ ехэ баяр, ажалай амжалта асарһай гэжэ хонишоной сэдьхэхэнь буруу бэшэ.

Үглөөнэй наранаар Үүзигэй отарада хурьгадые хүхүүлгэ эхилжэ, хүл хөөрсэг, хүлгөөн болоод, хони, хурьгадай шэхэ дүлинрмээр мааралдаха абяан аяар холо хүрэтэр дуулдажа захалха юм. Ута хашаа соо зай забһаргүйгөөр хэгдэһэн олон таһалгануудаа соо дүн сагаан хурьгад дүүрэн, хайшааашье хара, далай олон хурьгад, хаамжа үүдэ сэлеэдхихэдэнь, тэдэнь уһанай урдаһандал газаашаа юрьен гаранад.

Уданшьегүй хурьгад эхээ хүхэжэ садаба, юумэншье ан-бун гэбэ хэбэртэй.

— Хонидоо бэлшээридэнь түргэн гаргая даа, нүхэд. Эдюулхэ үбһэгүй аад, тэдэнние минуташье газаа хаажа байһанай хэрэггүй. Ши, Альбина, хурьгадтаа талха таряаень, уһыень хэжэ үгөөрэй, дэбдихэрыень шэнэлээрэй. — гэжэ ахалагша хонишон хурьгашан басаган Альбина Бургановада захина.

Өөрөө гүйгөөшэдэл гулдагар нарин бэетэй, үндэр халтар хээр, мориндоо хасаг эмээл тохоод, хүнгэхэнөөр һүрэн мордожо, зүүн хойтохи хадын үбэр тээшэ субажа ошоһон хонид тээшээ гүйлгэшэбэ. Эзэнэйнгээ эмээл дээрэнь һуужа үрдеэгүй байхада морининь байраһаа һута һүрэн, өөдөө собхороод амаа буляажа, урагшаа дүрбэн табагай шүүрэн харайшана. Хүсэд гэдээгүй газарай хүрьһэн дээгүүр тахатай мориной түбэрхэнь элихэн дуулдаха юм.

— Шубуу шонхортол хурдан, хатарша морин даа. Балданима энэ морин дээрээ ондоо нэгэшье хүниие һуулгадаггүй юм. Өөрынь һанаха һарбайха унаань гээшэ. — гэжэ һамганайнь эхэ Бадмажаб хүгшэн хойноһоонь һарабшалан хаража хэлэнэ.

— Энэ морёороо хони адуулдаггүй һэмнай, юундэ мүнөөдэр тэрээнээ унаад ошобо гээшэб? — гэжэ Ефросинья нүхэрынь гайхана.

— Үгы, тэрэшни һайн хагдатай бэлшээрил бэдэрхээ ошоо ёһотой. Энэ Тасархайдамнай олон отара хонид сутлараад, бэлшээри хүртэхээ болибо ха юм, — гэжэ Бадмажаб хүгшэн дуугарна.

Борьёогой совхозой бэрхэ хонишодой нэгэн Балданима Гомбожапов гэдэг үндэр бэетэй, үргэн сээжэтэй, хүдэр томо хүбүүе би урда тээнь республикын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ хэдэн дахин хараһан, тэрээн тухай дуулаһаншье байгааб.

Уулзажа хөөрэлдэхэдэ,

тэрэ яһала дуугарамгай, ямаршье бэерхүү бардам зангүй, урин зохид хандасатай хүн байба.

Арбаад жэлэй саада тээ Зэдэ талын басаган, Ефросинья Будаеватай танилсаад, эндэ хүдэлхөөр ерээ һэн. Түрүүн механизатораар, удаань совхозой үнинэй суута хонишод Даша-Цырен Дуринов. Лодой Сосоров гэгшэдэй хажууда хүдэлжэ, хонин ажалай онол оншо мэргэжэлые шудалаа.

Нэгэтэ Борьёогой совхозой директор Б. П. Хомутов тэрэнние дуудажа асараад, иигэжэ хэлэбэ:

— Даша-Цырен Дуринов шамайе һайн хонишон боложо шадаха гэнэ. Тэрэш мэдээл хадаа хэлээ. Эхэ хонидой нэгэ отара даажа абаад, Зэдэ голой саада бэедэхи Тооршон ошохо болоолши даа.

— Теэд дүршэлтэйшье хонишод тиишэ ошохоёо айдаг бэшэ гү? — гэбэ Балданима.

— Тулюуршуул айгаа юм бэзэ. Ши иимэ хүдэр, хүсэтэй хүбүүн аад, юунһээ айгаабши. Тэндэш хонидой бэлшээри һайн, өөрөө сабшаад абахадаш — үбһэн элбэг. Гансал муу юумэнь — айл зонһоо таһархай. Теэд гир, штанг үргэжэ бэеэ һорихадош хэншье шамда һаалта хэхэгүй. Архи ууя гэжэ ажалһааш һамшааха хүн эндэ байхагүй. — гээд директор хүбүүнэй сэдьхэлые дайраад абаба.

Тэрэ гэһээр лэ Балданима Гомбожаповтан эгээл холын байра Тооршон гэжэ газарта табан жэлдэ эхэ хонидые хаража, жэл бүхэндэ зуун эхэ хонин бүриһөө 100 гаран хурьга алгадгүй түлжүүлээ. Һүүлэй гурбан жэлдэ Үүзиг гэжэ газарта байрланхай. Нёдондо зуун эхэ хонин бүриһөө 111 хурьга, энэ жэлдэ — 134 хурьга абаба.

Ямар нэгэл онсо һайн эрхэ байдалтай байхадаа иимэ үрэ дүн туйладаг ёһотой гэжэ зариман һанажа болохо. Үгы тиимэ юумэн эндэ байхагүй. Хашаань хуушан муу, энэ жэлдэ үбһэ тэжээлээршье тиимэ элбэг бэшэ һэн. Бүхы 580 хонидтонь оройдоол 600 шахуу центнер үбһэн, 60 центнер зеленко, бага зэргэ һолоомо хүртөө. Энэ жэлдэ хонидой түлэг хурьгалха үедэ нүхэрынь нарайлаад, ехэнхидээ гансаараа шахуу хурьгадые абаха баатай болоо.

Имагтал эсэхэ сусахые мэдэнгүй, хүсэ хүлһөө гамнангүй, хэрэгтэй болоходонь үдэр һүниие илгангүй, бүхы мэргэжэл шадабари, ухаан бодол, сэдьхэлэй халуун эрмэлзэл гарган хүдэлхэдөө иимэ үрэ дүн туйлана ха юм даа.

М. НАМЖИЛОВ.
Зэдын аймаг.

ҮХЭСЭЛ, ЗОЛ ЖАРГАЛ!

публикымнай эрхим предприятинуудай нэгэн болохо промашина» заводто шэнэ бүтээл — электро-гүсэ е гаргадаг болоо.
РАГ ДЭЭРЭ: зүүн гарһаа заводой хүдэлмэришэд овлев, В. Козулина, И. Мальченко, Н. Карлушин д.

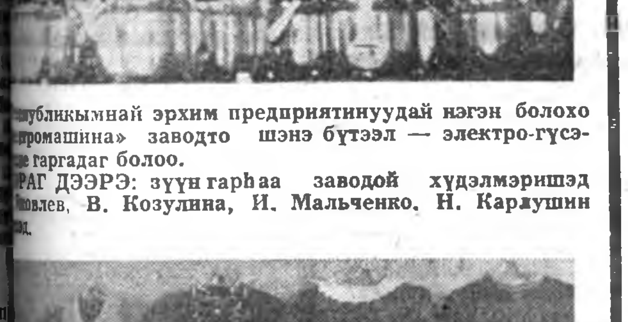

ан-Үдын трикотажна фабрикада шэнэ цех эмхидгээ, ажалшадай захилаар элдэб янзын хубсаһан оёгожэхэгдэдэг болонхой. Цехэй хүдэлмэришэд энэ жэрүүшын кварталай түсэбтэ даабарие 102,6 продүүргэһэн байна.
РАГ ДЭЭРЭ: шэнэ цехэй бэрхэ хүдэлмэришэд В. С. еева (зүүн гарһаа), А. А. Халтуева, Л. А. Конова.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТОО, БАРИМТАНУУД

★ «Баяр» — хүгжэмтэ түрүүшын драма 1938 ондо бүтээгдэһэн. Хүгжэмыень композиторнууд П. Берлинский, Б. Ямпилов гэгшэд зохёобо. Либреттыень Н. Балдано А. Шадаев хоёр бэшээ.

★ 1950—1970 онуудта Д. Аюшеевэй «Анда нүхэд», «Аха дүүнэр» гэжэ оперонууд, Б. Ямпиловай «Агуу гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ балет, «Булагай эхиндэ» гэжэ оперо, «Будамшуу» гэжэ хүгжэмтэ комеди, «Шэнхинээтэ нарһад» гэжэ оратори, Ж. Батуевай «Ажабайдалай сэсэгүүд» гэжэ балет болон бусад зохёолнууд оперо, баледэй театрай сценэ дээрэ табигдаба.

★ 1972 ондо республикын клуб болон соёлой байшангуудта һонирхолтой 6.574 үдэшэ үнгэргэгдөө, 12 мянган лекци, элидхэл уншагдаа, уран һайханай коллективүүдэй ашаар 7. 287 концерт, зүжэг табигдаа.

★ Республикын 1.182 библиотекэдэ 595 мянган уншагшад бии. Эдэ библиотекэнүүд 12 миллионһоо дээшэ номуудые хүнүүдтэ үгэжэ уншуулна.

★ Буряадай гүрэнэй филармони1972 ондо 2.011 концерт табижа, 460 мянган хүн зондо тэрэнээ харуулаа.

★ Буряад орондомнай хүүгэдэй хүгжэмэй 38 һургуули, уран зурагай 4 һургуули бии. Тэдээндэ 4,5 мянган үхибүүд һурана.

★ «Агуу гоохон Ангар дүүхэй» гэһэн балет зохёолшодто РСФСР-эй гүрэнэй шангай лауреадуудай хүндэтэ нэрэ зэргэнүүд 1972 ондо олгогдоо.

Арадай ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Экономическа эрдэм, ажахыгаа эрхилхэ, ударидаха мүнөөнэй онол аргые оролдосотойгоор шудалагты! Ажалые эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэхэ аргые, түрүү дүй дүршэл наука болон техникын шэнэ туйлалтануудые үйлэдбэридөө эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэгты!

(КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа.).

ТАБАН ЖЭЛЭЙ БАРИЛГАНУУД

ЭГЭЭЛ ТОМО ЦЕХ

Шулууша, модошо дархашуулай, шэл табигшад болон бетонщигуудай ажалаа дүүргээд, ондоо тээшэ ошожо үрдеэгүй байтар, эндэ сантехнигүүд, досоо талын хүдэлмэри хэгшэд ерэнхэй. Бодожо байгаа цехэй ута гэгшын, үндэр проледуудай доро электро-гагнууриин һаргама галнууд эндэ-тэндэ ялас байса носоод лэ унтараадхина, балтын абяан элеэр дуулдана, мүн хаһа жэлэгшэдшье харагдана.

Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадта баригдажа байгаа шубуу үүсэлгын энэ цех табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ ашаглалгада тушаагдаха ёһотой юм. Республикымнай ажалшадай 1973 оной социалис уялга соошье энэ барилга тухай хэлэгдэнхэй. Цехэй түрүүшын ээлжээе Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн һайндэр болотор дүүргэхэ социалис уялга абаһан барилгашад ажалайнгаа эршэ улам шангадхана.

Энэ цех-завод габшагай барилга гэжэ соносхогдонхой. Барилгын график зохёогдожо, тэрэнэй дүүргэлтэ ходо хинан шалгагдана. Долоон хоног бүхэндэ партиин Октябрьска райкомой секретарь нүхэр Чукаев барилгын талмай дээрэ үйлэдбэриин планерко үнгэргэдэг.

Цехэй нэгэ секциин бэлэн болохотой адли дулаасуулгын, гэрэлтүүлгын түхеэрэлгэ гансата табигдаа. Октябрьска райсоведэй депутат В. Петкевич гэгшын хүтэлбэрилдэг хабсаргагшадай бригада энэ ажалые графигһаань хоёр үдэрөөр уридшалан дүүргээ.

Шиидхэхы жэлдэ эршэмтэй шангаар ажаллаха, Майн Нэгэнние эрхим дүнгүүдээр угтаха тухай КПСС-эй ЦК-гай Уряануудаар зоригжоһон барилгашад, хабсаргагшад үүсхэлтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Канализациин водопроводой, газар дорохи бусад сорго, хоолойнууд табигдана. технологическа түхеэрэлгэ хабсаргагдажа эхилээ. Хабсаргагшад 25 түхеэрэлгэ тааруулан тодхохо, хабсарган табиха даабаритай. Бүхы түхеэрэлгэ комбинадта абтаа.

— Абтаһан бүхы түхеэрэлгэ шалгажа, туршажа үзөөбди. Тэдэнние зүбөөр хабсарган тааруулха. хожомынь һаадгүйгөөр хүдэлгэхэ ажал һайнаар дүүргэхэ хүсэлэнтэйбди, — гэжэ хабсаралгын хүдэлмэри хэдэг бригадые даагша нүхэр Фефелов хөөрэнэ.

Механическа цехэй туршалгын бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэ. Буряадай АССР-эй габьяата урлан нарижуулагша, коммунист М. И. Фефелов барилгада өөрөө хабаадалсаха гэжэ шиидээд, бригада даажа абанхай. Тэрэнэй хүтэлбэри доро цехэй бүхы технологическа түхеэрэлгэ хабсарган табигдаха юм. Бригада хабсаралгын, туршалгын бүхы ажалые хараалагдаһан болзорһоонь уридшалан дүүргэжэ байна.

«Ашаглалгада оруулагдаха барилгада — габшагай ажал» гэһэн уряа-лозунг эли газарта үлгөөтэй. Комбинадай барилга-хабсаралгын управлениин барилгашад иимэ уряа соносхоод, тэрээндэ хүрэмөөр ажаллана. Энээгүүр ябахада, эршэтэ ажалай дэлисэ абаһаар лэ обёорхоор, амисхалдань абтахаар.

Үглөөнэй халаанай эхилэдүй байбашье, барилгашадай олонхинь ерэнхэй, ажалаа эхилэнхэй байба. Хүн бүхэнэй өөрынгөө хэхэ ажал һайн мэдэхэ болоһониинь, һаадгүй хүдэлжэ байһаниинь эли. Тиимэшье байха ёһотой. Габшагай гэжэ соносхогдоһон барилгын ажал эмхитэй гуримтайгаар ябуулагдаха болоно. Даабаринь барилгашадта эртээнһээ хубаагдан үгтэнэ. Тэдэнэр шэнэ цехые республикын һайндэр болотор заатагүй дүүргэхэ зорилготойгоор ажаллана ха юм.

Нүхэр Орловой даадаг комплексно бригадын гэшүүд габшагай ажалай үедэ эрхимээр ажаллажа, Майн Нэгэнэй һайндэрые угтаба. Газар малтаха, модошо дархашуулай, шэл табиха гэхэ мэтэ ажал хэдэг энэ бригадын гэшүүд барилгын хэдэн мэргэжэл шудаланхай, даабаряа һаадгүй һайнаар дүүргэнэ. Ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэй, хэдэн мэргэжэлтэй болоһоной ашаар барилгашад социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ гаранхай. Энэ бригада ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабаряа холо уридшалан дүүргээд, 1974 ондо туйлаха хэмжээндэ хүргэхэ дүтэлөөд байна. В. Вошкиной, А. Сопляковой даадаг бригаданууд халаанай даабари холо үлүүлдэг болоо.

Шэнэ цех-завод халаан соогоо 30 тонно шубуунай мяха болбосоруулха юм. Энэнь мүнөө комбинадта хүдэлдэг үйлэдбэриин арга боломжоһоо аяар 5 дахин ехэ. Шубуу үүсэлхэһээ эхилээд, мяхыень полиэтилен мэшээгхэнүүд соо хэжэ, худалдаанда тушааха гэхэ мэтэ үйлэдбэриин бүхы ажал дүүргэхэ энэ комплекс республикымнай ажабайдалда ехэ удха шанартай юм. Шубуу олоор үсхэбэрилжэ эхилһэн ажахынууд, тусхай фабрикануудай продукци эндэ тушаагдаха. Эндэһээ эдеэ хоолой энэ үнэтэ зүйл республикын, мүн ороной бусад область, хизаарнуудай худалдаа наймаанай организацинуудта эльгээгдэхэ байна.

Үйлэдбэриин, складай, санитарно-ажаһуудалай, туһалбариин газарнуудтай цехэй барилгын сметнэ үнэ сэн 925 мянган түхэригэй юм. Цех-заводой бүхы үйлэдбэри, технологическа гол процесс оньһожоруулагдаһан. автомат аргаар хангагдаһан байха. Тэрэнэй үшөө нэгэ илгаань юуб гэхэдэ. шубуу үүсэлхэ, мяхыень болбосоруулха хүсэ шадалаараа цех орон доторoo эгээл ехэ болохо юм.

Эндэ хүдэлмэришэдэй бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал хангагдаха. Цех досоогоо һаруул. Гэрэлтүүлгын аэрационно фонарьнууд цехэй хана зубшуулан үлгэгдөө. Агаар сэбэрлэхэ мүнөө үеын шэнэ түхеэрэлгэ тодхогдожо байна. Хүдэлмэришэдэй бэеэ угааха, хубсаһаа һэлгэжэ үмдэхэ газар, эхэнэрнүүдэй тусхай таһаг, улаан булан, туһалбариин алба дүүргэхэ газарнууд түхеэрэгдэжэ эхилээ.

Шэнэ цехэй ашаглалгада тушаагдахада, тахяа, нугаһан, галуун саг соогоо үүсэлэгдэхэ, болбосоруулагдаха. 1973 ондо ашаглалгада оруулагдаха цех-заводой барилга дээрэ ажалай эршэ Майн һайндэрэй урда тээ шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрээ.

Г. ХАРЧЕНКО.

Гунга ЧИМИТОВ

МАЙ

Майла хада дээгүүр
Мараабаар,
Мандаһан наранай
Мянга түмэн элшэ
дамжаһаар
Майн үдэр ерэбэл даа
Манда
Ингэжэ түрэл Буряадтам
Илалтата шэнэ хабарай
Майн һайндэр —
Майн Нэгэн,
Манда!
Үглөөгүүр
Үүр сайба —
Үнгэнь — улаан, гэгээн,
һаруул.
Үглөөнэй наран
Үлын дараба —
Үнгэнь — улаан, гэгээн,
һаруул.
Үйлэсэ удамжадаа
Үбгэд, хүгшэд,
Үхибүүд,
Городойхид, хүдөөгэйхид
Гоёнхойнууд булгадаа —
Ехэхэн һайндэртөө
Ехэл баартай гарабад.
Үргэнхэйл тэдэнэр,
Үндэр дээрэ үргэнхэйл
Газар бүрхөөмэ
Гал Улаан тугуудаа.
Үргэнхэйл омогоор
тугуудаа —
Үнгэнь — улаан, гэгээн,
һарууя.
Үрма баярһаа хүнүүдэй
шарай —
Улаан, гэгээн, һарууд!
Ажалша зоной
Алхасань тодол.
Утаар алхална
Урагшаа ходол.
Юһэдэхи табан жэлэй
Юрөөлтэ даабари ехэ —
Оньһон машина бүтээхэ.
Олон хубсаһа оёхо!
Хүдэлмэришэдэй гар —
Хүдэр, бата, барьягар.
Хүнхинэнэл тартань
Хүндэ маитан балтань.
Балтын хажууда хадуур —
Баринал бүхөөр таряашан.
Баһал алхална үрдүүр.
Баһал һайндэртөө гараа
бишуу.
Алхална омогоор таряашан,
Алхална хажууда малшан.
Ажалша бүхэриг хүнүүдэй
Алхасань ямар һүртэйб!
Арбин таладаа
Арбай таряа тариһан,
Адууһа малаа
Алхаруулан бэлшээһэн
Ажалһаа тунхарадаггүй
Артель,
колхоз,
совхозоим,
Аймаг нютагаим хүнүүдэй
Алхасань һүртэй,
задарюун!
Хүнүүдэй толгой дээгүүр
Хүхэ сэнхир тэнгэридэ
Мянга түмэн гулабхаанууд
Майн һайндэрэй һүлдэ —
Эб найрамдалай тэмдэг.
Дэлхэйн бүхы
Дэбжэлтэтэ түрүү
арадуудта
Майн Нэгэнэй
Манай мэндэ хүргэхэл.
Алдарта Таби наһаяа
Арайхан хүсэжэ ябаһан
Автономито Буряаднай
Алхалнал Майн жагсаалда.
Агуу партиин зааһан,
Ашата Ленинэй заяаһан
Арюун коммунизм тээшэ!

Зүүн Сибириин соёлой институтда олон үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн эбтэй эетэй студентнэрэй бүлэ һурадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүүн гарһаа соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриин факультедэй театральна таһагта һурадаг 3-хи курсын студентнэр Соёлт Очиртовуу, Елена Абрамова, Александр Макальский, Таня Иванова, Леня Хамтушкеев.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЕХЭ ХУБИЛАЛТАНУУДАЙ БОЛОЖО БАЙҺАН ҮЕ САГ

Майн Нэгэн — ажалшадай уласхоорондын һайндэр мүн. Эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй ба социальна дэбжэлтын түлөө аха дүү ёһоор һаналаа нэгэдэн тэмсэжэ байһанаа харуулхын тула бүхы түбинүүдэй хэдэн олон миллион хүн зон Улаан тугуудаа бариад, энэ үдэр хото городуud ба тосхонуудай үйлсэнүүдтэ гараха байна.

Тэдэнэй зэргэ жэл ерэхэ тудам бүри олон болоно. Энэ ушар хадаа мүнөөнэй үе сагай гол үзэгдэлэй — уласхоорондын оршондохи хүсэнүүдэй тэнсүүридэ шанарай талаар болоо байһан үндэһэн ехэ хубилалтануудай һүлдэ тэмдэг болоно.

Бидэнэрэй һуужа байһан дэлхэй үндэһөөрөө хубилаа, хубилжашье байһаар. 1917 ондо Агуухэ Октябриин социалис революциин болоһонһоо хойшо общество шэнэ жама ёһоор хүгжэжэ эхилээ. Тэрэнэй удхань социализм болоно. Социалис оронууд, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн, национально-сүлөөрэлгын тэмсэл, империализмда эсэргүү, мүнөө үе сагай бүхы хүсэнүүд уласхоорондын харилсаанда шиидхэхы үүргэ дүүргэдэг болоо байһаар. Энээниие һүүлшын үе сагай ушарнууд эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ.

Эб найрамдалай программые Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын соносхоһонһоо хойшо оройдоол хоёр жэл үнгэрбэ. Тус программа һайн һайхан хүсэлтэй бүхы хүнүүдэй программа болоо, эб найрамдалай, уласхоорондын аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдэ утаа ехэ нүлөө үзүүлнэ.

Эдэ бүхы жэлнүүдтэ эб найрамдалда дуратай түрүү хүсэнүүд дайнай ба хархис хүсэнүүдтэй үсэд шанга тэмсэл хээ. Эб найрамдалай хэрэгэй элитэ ехэ илалтаар энэ тэмсэл дүүрэһэн байна.

Эрэлхэг зоригто вьетнам арад аюулта бомбонуудай тэһэрэлгэ доро бэшэ, харин оркестрнүүдэй һайндэрэй баясхаланта аялга доро Майн Нэгэниие олон удаан жэл соо анха түрүүнээ угтахань. Вьетнам болон Лаосто дайн байлдаа зогсоолго, эб найрамдал һэргээлгэ манай үе сагай шэнжэ тэмдэг болоно. Империализм зэбсэгтэ ээрхэг түримхэй ябуулга һүжэрөөжэ шадаха, зүгөөр тэрээндээ илалта туйлажа шадахагүй. Вьетнамай илалта хадаа эрхэ сүлөөдэ дуратай арадай үнэн зүб, баатарлиг хэрэгэй, уласхоорондын пролетарска һаналаа нэгэдэлгын илалта болоно. Манай үе сагта арадууд, илангаяа нягта жагсаалтайгаар ябуулга хээд байбал, империализмын ямаршье ээрхэг түримхэй ябуулгада харюу сохилто хэжэ шадаха.

Эдэ хоёр жэлэй турша соо Европодохи байдал хубилаа. Энэ түбиие ёһотойл амгалан тайбан ба али бүхы талын харилсаа холбоотой байлгаха зорилго урдаа табиһан Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай ехэ хүсэлэл оролдолго бүри һайн үрэ дүн үгэнэ. Европын капиталис оронуудай гүрэнэй ажал ябуулагшадай бодолтой тааруу зохид хараа бодол баримталдаг болоо байһан ушар манай үе сагай онсо шэнжэнь болонхой. СССР Франци хоёрой хоорондохи таатай һайн харилсаан олохон жэшээнүүдэй нэгэн болоно. СССР ба ПНР-тэй ФРГ-гэй хэһэн договорнуудай, Баруун Берлин тухай хэлсээнэй, ФРГ ба ГДР-эй хоорондохи харилсаанай үндэһэ һуури тухай договорнуудай баталагдахаар арга боломжын бии болохо саг ойртоо гэжэ гурба дүрбэн жэлэй урда тээ хэн батален хэлэжэ шадаха байгааб? Мүнөө эдэ договорнууд хүсэндөө оронхой.

«Хүйтэн дайнай» бузагай муухай һүүдэр үгы болоо байһаар. Ашатай туһатай уулзалганууд, зүбшэлнүүд мүнөө хабар болохо, Шахардуу шанга байдал саашадань һулаpуулха, дэлхэй дээрэхи оршон байдалые гуримшуулха нэгэн ниитэ зорилготой уласхоорондын хэлсээнүүд болоо байһаар. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын хэлсээндэ бэлдэхэ талаар Хельсинкидэ олон талын зүбшэл болоно. Түбэй Европодо буу зэбсэг, зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай хэлсээнүүдтэ бэлдэхэ талаар Венэдэ даб дээрэхи зүбшэлэлгэнүүд үнгэргэгдэжэ байнхай. Стратегическэ буу зэбсэг бүтээлгые хизаарлаха талаар совет-американ хэлсээн Женевэдэ дахяад эхилээ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй Германиин Федеративна Республикада ошохоёо байлга политическэ элитэ ехэ ушар болохо байһаниинь сохомтой.

Советскэ Союзай дурадхаһан эб найрамдалай программа ямар нүлөө үзүүлээб гэхэдэ, социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршохо шухала болоһые Вашингтон мэдэрһэн байна бшуу. Вашингтон «хүйтэн дайнай» һаад түбэг зайсуулхые, худалдаа наймаанай, соёлой ба научна харилсаа холбоо үргэдхэхые зүбшөөхэ баатай болоо. Үнгэрэгшэ жэлэй майда совет-американ хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалга мүнөө хэдэн олон тодорхой хэлсээнүүдээр батадхагдажа байнхай.

Тобшоор хэлэхэдэ, уласхоорондын шахардуу шанга байдал һулаpуулха эрмэлзэлгэ хаа хаанагүй үзэгдэдэг болоо. Энэ хадаа бүхы дэлхэйн арадуудта ехэ удха шанартай, юуб гэхэдэ, улам таарамжатай эрхэ байдалда өөһэдынгөө уг зорилго бэелүүлхэ арга тэдээндэ олгоно.

Капиталис байгуулалтын юрэнхы түгшүүрилтэ байдал улам гүнзэгырэн хурсадана.

Олонхи капиталис оронуудай экономико тогтуурингүй тулюур байһанаа улам үргэнөөр харуулна. Эдэ оронуудта валютно-финансын бэрхэшээлнүүд таһалгаряагүй тохёолдожол байһаар. Хүдэлмэригүйдэлгэ олон миллион хүнэй байдал улам муудхаана. 1973 оной эхеэр США-да хүдэлмэригүйшүүлэй тоо дүрбэн жэлэй урда тээхидэ орходоо хоёр миллион хүнөөр олон болоһон байна. Капитализмын утаа баян энэ орондо таба миллион шахуу хүн ажал хүдэлмэри олоо шададагүй байха юм. Бусад хүгжэнги капиталис оронуудтахи байдал энээнһээ һайн бэшэ. Эдэ оронуудта 1969 ондо 6.473 мянган хүн, 1970 ондо — 7.940 мянган хүн, 1971 ондо—9.530 мянган хүн хүдэлмэригүй байһан юм. 1972 ондо хүдэлмэригүйшүүлэй тоо улам олон болоо. Үшөө нэмэжэ хэлэхэдэ, илангаяа эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэн таһалгаряагүй хүндэржэл байдаг.

Капиталис оронуудта ангиин хурса тэмсэлэй болоо байдагынь элитэ. Энээнэй гэршэнүүдэй нэгэн гэхэдэ, хүдэлмэришэд буһалгаа улам бүри олоор хэнэ. Буһалгаанай үргэдхэлын хажуугаар пролетариат политическэ улам шухала эрилтэнүүдые хэдэг болоо. Хүдэлмэришэн ангиин тэмсэл бүри эмхитэй, тааранги болоо байнхай. Ондо ондоо үзэл бодол баримталдаг профсоюзууд улам ойртожо, нэгэдэмэл ябуулгануудые хэжэ эхилээ. Пролетар бэшэ хүн зон ангиин тэмсэлдэ бүри олоороо хабаадана. Ээрхэг түримхэй ба дайнай империалис политикада эсэргүүгээр энэ тэмсэл хэгдэдэг болоо байнхай.

Капиталай оронуудта болоо байһан ангиин тэмсэл баһа нэгэ шухала тобшолол хэхэ арга олгоно: хүдэлмэришэн ангиин ба тэрэнэй политическэ партинуудай нэгэдэлтэй байбал, ороноо һэргээн хүгжөөхэ, социальна дэбжэлтэ хангаха зорилгые шууд дүүргэхэ аргатай гэжэ олониитэ хаа хаанагүй ойлгодог болоо байна. Хэрэг ушарай иимэл байһые Францида ба Чилидэ һаяхан болоһон парламентын һунгалтануудай дүнгүүд харуулаа.

...Социализмын ба эрхэ сүлөөгэй түлөө хүн түрэлтэнэй хабарай тэмсэл болоол байна. Харин хүндэ хүшэр, шанга тэмсэл үшөөл хэхэ хэрэгтэй. Зүгөөр Агуухэ Октябриин нээһэн шэнэ дэлхэйн саашадаа илаха байһаниинь дамжаггүй.

Виталий КОРИОНОВ,
«Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ.
(АПН).

МАНАЙ АЙЛШАД

Ленинэй шангай лауре…, СССР-эй арадай артист, Мос…вагай консерваториин профе…сор Мстислав Леопольдо… Ростроповичын алдар габь… бүмбэрсэг дэлхэйдэ тараһ… байха. Элитэ ехэ хүгжэм… манай Улаан-Үдэ хотодо 195… оной зун ерэжэ, ирагуу г… хүгжэмөөрөө хүн зониие ба… суулһан юм. Харин мүн… манайда тэрэ хоёрдохёо ерэж… классическа хүгжэмэй аялг… зэдэлүүлжэ, улаан-үдынхид… хани халуунаар угтуулаа.

СССР-эй арадай артист… Ехэ театрай дуушан Гали… Вишневская манайда айлшад… ерэжэ, Буряадай оперо б… баледэй театр соо зүжэг на… да табяа. Классическа опер… нуудһаа хэды олон хэһэгү… дые, мүн уянгата ирагуу ду… нуудые гүйсэдхэжэ, урма з… риг бадаруулаа.

Бэлигтэй дуушанай зүж… наадые элитэ ехэ хүгжэмш… Мстислав Ростропович у… шалсэн гүйсэдхөө.

Дэлхэйдэ мэдээжэ хүгж… шэн дуушан хоёрой табиһа… концерт хэзээдэшье мартагд… хагүйл.

Ю. ИГУМНОВ.

ФИЛАРМОНИИН артистнар—Ахад…

Филармониин бүлэг арти… нар Ахын аймагаар …

ХИЛЫН СААНАҺАА
радио • телефон • телеграф

АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ БА СОЦИАЛИЗМЫН ТУГ ДОРО

КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй дүнгүүд тухай дэлхэйн хэблэлэй мэдээсэлнүүдһээ

КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй дүнгүүд бүхы дэлхэйн олониитын ба хэблэлэй гол анхарал татаһаар. «Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула КПСС-эй ЦК-гай эрхилһэн уласхоорондын ажал ябуулга тухай» Пленумэй тогтоолые элдэб оронуудай хэблэл сүм гү, али тодорхойгоор найруулан, түрүүшынгээ хуудаһануудта томо гаршагуудтайгаар тунхаглана.

«Бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал бэхижүүлхын тула Политбюрогой эрхилһэн ябуулгые КПСС-эй ЦК-гай Пленум бүрин дэмжээд, энэ зорилго шиидхэхэ хэрэгтэ Леонид Ильич Брежневэй оруулһан ехэ хубитые тэмдэглээ», — гэжэ Англиин «Морнинг Стар» газетэ бэшэнэ. «Пленумэй дүнгүүд һүүлэй жэлнүүдтэ КПСС-эй ЦК-гай, Леонид Ильич Брежневэй өөрынь гаргаһан амгалан ёһоной, дипломатическа үүсхэлнүүдэй бүрин һайшаагдаһые гэршэлнэ» гэжэ «Таймс оф Индиа» тэмдэглэнэ. «Партиин XXIV съездын дурадхаһан, амгалан байдалай программые КПСС амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна», — гэһэн гаршаг АДН агентствын Берлиндэ тарааһан, Пленумэй дүнгүүд тухай материалда үгтэнхэй.

Олохон газетэнүүд социалис хани холбоото оронуудай хүсэн ба нэгэдэлэй саашадаа улам бэхижэжэ байһые тэмдэглэнэ. КПСС-эй XXIV съездһээ хойшо үнгэрһэн хоёр жэлэй турша соо аха дүү социалис оронуудай байдалынь улам бэхижээ, нэгэдэлынь бүри батажаа, тус оронуудай нэгэ һаналтай политикын уласхоорондын хэрэгүүдтэ үзүүлдэг нүлөөн ехэ болоо гэжэ Венгриин «Мадьяр немзет» газетэ бэшэнэ. Пленумэй баталан абаһан тогтоол дотор тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, социалис гүрэнүүдэй эмхидхэлые бүри нягта болгохын, тэдэнтэй аха дүү ёһоной холбоо барисаагаа бэхижүүлхэ ба үргэдхэхын тула шухала бүхы юумэ КПСС хэхэ байха гэжэ Болгариин «Работническо дело» тусхайлан тэмдэглэнэ.

«Уласхоорондын шахардуу байдалые һулаpуулжа үргэлжэлхэ гэдэг Совет оронной Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэ Л. И. Брежневэй түсэб бүтэдэ ниитын дэмжэлгэдэ хүртөө. КПСС-эй ЦК-гай хоёр үдэрэй туршада үргэлжэлһэн пленарна заседани Л. И. Брежнев түрүүтэй ЦК-гай баримталан бэелүүлдэг мүнөөнэй гадаадын политикые бүрин түгэс, бүтэдэ ниитэдэрээ һайшааба. Тэрэшэлэн Центральна Комитет Политбюрогойнгоо бүридэлдэ шухала хубилалтануудые хээ. Эдэнь гадаадын политикын хэрэгүүдтэй нягта холбоотой ха гээд багсаахаар байна» гэжэ Рейтер агентствын шэнжэлэл дотор хэлэгдэнэ.

«Нью-Йорк таймс» тус Пленумэй дүнгүүд тухай мэдээсэхэ зуураа, социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдтэй али али талада ашагтай гадаадын экономическа холбоогоо хүгжөөхэ гэжэ СССР-эй эрмэлзэдэг тухай хэлэгдэһэн Пленумэй тогтоол соохи үгэнүүдтэ онсо анхарал хандуулна. Амгалан ёһоор харилсан оршохо гол ёһонуудые батадхаха гэдэг Советскэ Союзай хараа бодол США СССР хоёрой хоорондын харилсаанай хүгжөөлтэһөө элеэр харагдана гэжэ Америкын хэдэ хэдэн газетэнүүд тэмдэглэнэ. «КПСС-эй ЦК-гай Пленум Л. И. Брежневые, һүүлэй хоёр жэлэй турша соо тэрэнэй баримталан бэелүүлһэн үрэ түгэс дипломатиие, бусад оронуудтай харилсаа холбоогоо үргэдхэлгын замаар саашадаа дабшаха гэһэн эрмэлзэлые шууд дэмжээ» гэжэ Англиин «Гардиан» бэшэнэ.

Ээрхэг түримхэй, хархис бүлэгүүдэй хорото ямаршье аашануудта харюу үгэхөөр Советскэ Союзай эрид шиидэнхэй байһаниинь, Пленум дээрэ дахинаа лаблагдаа гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ.

ПРАГА

ХӨӨРЭЛДӨӨ ХЭЖЭ ЭХИЛХЭНЬ

ТАСС

ЧТК агентствын эндэ тарааһан, ЧССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын тусхай мэдээсэл дотор ингэжэ хэлэгдэнэ: ЧССР-эй ба ФРГ-гэй правительствануд хоёр оронной хоорондын харилсаа заһаруулха тухай договор баталха асуудалаар хөөрэлдөөнүүдые хэхэ гэжэ хэлсэбэ. Хөөрэлдөөнүүд 1973 оной майн 7-һоо Прагада эхилхэ.

ПРАГА

БҮХЭДЭЛХЭЙН КОНГРЕСС ЗАРЛАХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Европодохи социалис оронуудай хэблэлэй, радио ба телевидениин гадаадын политическэ шэнжэлэгшэдэй, мүн Журналистнуудай холбоонуудай түлөөлэгшэдэй уулзалга Прага шадархи Розтеж нютагта болобо Ниитэ Европын зүблөөндэ бэлэдхэл хэхэ үедэ Европодо аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, харилсаа холбоо хүгжөөхэ хэрэгтэ мэдээсэлэй арга хэрэгсэлнүүдэй зорилгонуудые Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Румыниин, Советскэ Союзай, Чехословакиин журналистнууд зүбшэн хэлсээ.

Журналистнуудай уласхоорондын эмхиин үүсхэлээр үнгэргэгдэһэн уулзалгада хабаадагшад эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгрессые Москвада зарлаха тухай һанал бодолые бүрин дэмжэһэн байна.

ХАНОЙ

Хоанг Ань Туанай мэдүүлгэ

ТАСС

Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын (ВРП) сэрэгэй делегациин толгойлогшын орлогшо генерал Хоанг Ань Туан үгэ хэлэхэдээ, иимэ асуудалнуудые оруулха ба зүбшэлхэ гэжэ дурадхаба:

— бүхы зүришэлдөөнүүдые энэ дары болюулха, буудалдаа зогсоохо тухай хэлсээгээ наринаар сахиха;

— хаалтада байһан граждан хүнүүдые табижа бусааха тухай хэлсээ туйлаха зорилгоор хөөрэлдөөнүүдые хэжэ үргэлжэлхэ ба сэрэгэй плендэйхидые бусаажа дүүргэхэ;

— хоёр талын хиналта доро байһан районуудай ба сэрэгүүдэй байһан газарнуудай хилэнүүдые тододхохо, хоёр талын хинадаг зононуудай хоорондоо харилсаха забһарнууд ба харгынууд тухай үгээ ойлголсохо;

— буу зэбсэг, һомо хэрэгсэл ба бусад сэрэгэй материалнуудые оруулха пунктнууд тухай, тэрэшэлэн тэдэниие асаралгада хиналта хэхэ тухай хэлсээ һаяар туйлаха;

— хоёр талын комиссиин һаадгүйгөөр хүдэлмэрилхэ ябадал хангаха.

Эдэ яаралтай асуудалнуудые шиидхэбэл, Урда Вьетнамда бата бэхи эб найрамдал туйлаха ябадалда, Парижай хэлсээнүүдэй эрилтэнүүдые дүүргэлгэдэ, хоёр талын сэрэгэй комиссиин хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ туһа хүргэхэ һэн гэжэ Хоан Ань Туан тусхайлан тэмдэглэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

Дутын Зүүн зүгтэхи хёмороо болюулхын түлөө

ТАСС

ООН-ой генеральна секретариин даалгабари Дутын Зүүн зүгтэ дүүргэхэ тусхай түлөөлэгшэ Гуннар Ярринг Дутын Зүүн зүгтэхи хёмороое амгалан аргаар, политическэ гуримаар зайсуулха үүргэеэ һэргээбэ.

Дутын Зүүн зүгтэхи байдалые бүхы талаарнь зүбшэн хэлсэхэ гэһэн Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэри Дутын Зүүн зүгтэхи хёмороото байдалые амгалан аргаар, политическэ гуримаар заһаруулха асуудал шиидхэхэ арга бэдэрхэ, иимэ гуримшуулгада һаад тойбо татадаг шалтагаануудые элирүүлхэ, мүн тодорхой хэмжээнүүдые хараалха гэһэн үшөө нэгэ һэдэлгэ болоно.

ПАРИЖ

Камбоджодохи байдал

ТАСС

Камбоджын сүлөөлэлгын хүсэнүүд байлдаанай бүхы участогуудта үүсхэл гартаа барижа үргэлжэлһөөр

Эдэ хүсэнүүд Пномпеньһээ хойгуур 30 километрэй зайда байдаг Рокаконг хотын оршондо Пномпениин армиин шэбээлһэн газарнуудые артиллереэр буудаба.

НЬЮ-ЙОРК

США-гай ХҮН ЗОНОЙ ТОО

ТАСС

1973 оной мартын 1-нэй байдалаар, Холбоото Штатуудай хүн зоной тоо 209.911.000 болоо. Жэлэй турша соо США-гай хүн зон 1,6 миллионоор гэхэ гү, али 0,8 процентээр нэмэһэн байна.

ХЭН ХААНА ОШОХО ДУРАТАЙБ?

«Прогресс» кинотеатрай Улаан залдань — Майн 1-эй, 2-ой үдэрнүүдтэ «Петерс» гэһэн уран һайханай фильм 10, 12, 14, 16, 18, 20, 21 час 30 минутаһаа харуулагдаха. **Ногоон залдань** Майн 1-нэй, 2-ой үдэрнүүдтэ **«Ночной мотоциклист»** 10 ч., 11 ч. 30 м., 13 ч., 17 ч. 30 м., 19 часһаа **«Земля, до востребования»** гэһэн хоёр серитэй фильм 14 час 30 минута, 20 час 30 минутаһаа харуулагдаха юм.

«Эрдэм» кинотеатрта — **«Огоньки»** — 9 час 40 м., 12 ч. 40 м., 14 ч. 25 м., 16 ч. 10 минутаһаа, **«Пятьдесят на пятьдесят»** гэһэн уран һайханай кинокартина 17 ч. 50 м., 19 ч. 40 м., 21 ч. 30 минутаһаа харуулагдахань.

«Октябрь» кинотеатрта — Майн 1-нэй үдэр **«Телеграмма»** 10 ч., 14 часһаа, **«Петерс»** — 12 ч., 16 ч., 18 ч., 20 ч., 21 час 50 минутаһаа, майн 2-то — **«Телеграмма»** 10 ч., 13 час 30 минутаһаа, **«Петерс»** 11 ч. 40 минута, 15 ч. 20 м., 20 ч., 21 час 50 минутаһаа, **«Укрощение огня»** гэһэн хоёр серитэй фильм 17 час 10 минутаһаа харуулагдаха юм.

«Дружба» кинотеатрта — Майн 1-нэй, 2-ой үдэрнүүдтэ **«Пятьдесят на пятьдесят»** гэһэн уран һайханай фильм 9 ч. 50 м., 11 ч. 40 м., 21 ч. 50 минутаһаа, **«Сибирячка»** гэһэн кинокартина 13 ч. 30 м., 19 ч. 10 минутаһаа, **«Любить человека»** гэһэн уран һайханай кинофильм 16 ч. 10 минутаһаа харуулагдаха байна.

Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй соёлой ордондо — Майн 1-нэй, 2-ой үдэрнүүдтэ **«Петерс»** гэһэн уран һайханай кинофильм, үхибүүдтэ зорюулагдаһан киносуглуулбари харуулагдаха.

Ленинэй орденто мяхаконсервын комбинадай соёлой ордондо — майн һайндэрэй үедэ 10 ч. 30 м., 13 часһаа мультфильмүүд, **«Горизонт»** гэһэн кинокартина 17 ч., 20 ч., 22 часһаа, майн 2-ой үдэр **«Опекун»** гэһэн фильм 20 ч., 22 часһаа харуулагдахаар түсэблэгдэнхэй.

Аршаан тосхоной клубта — **«Земля, до востребования»** гэһэн уран һайханай кинокартина 17 ч., 20 часһаа харуулагдаха юм.

«Ажалай Улаан Тугай» орденто авиазаводой «Рассвет» клубта — уласхоорондын һайндэртэ хүүгэдэй утренник, октябрятануудай һайндэрэй баяр ёһолол болохо. Үдэртөө **«Щит и меч»** гэһэн уран һайханай фильм 14 ч., 18 ч., 21 часһаа (1, 2, 3, 4-дэхи серинүүд) харуулагдаха. Үдэшэндөө залуушуулай хатар наадан, аттракцион үнгэргэгдэхэ.

Заводой хоёрдохи участогтахи Площадкын клубта — «Рассвет» клубай хүүгэдэй уран һайханай бүлгэмэй гэшүүд һайндэрэй концерт харуулха, үдэшэндөө кинофильм, залуушуулай зугаа наадан үнгэргэгдэхэ.

Мүн **түмэр замшадай, шэлэй, «Электромашина», хирпиисын заводуудай клубуудта** — һайндэрэй концерт, үдэртөө кинокартинанууд харуулагдаха юм.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

● «БУРЯАД ҮНЭН» ● 1973 оной майн 1. ● 4-дэхи хуудаһан ● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-00440. Заказ № 004…